

Dokument na rokovanie

A9-0424/2023

8.12.2023

SPRÁVA

o ľudských právach a demokracii vo svete a politike Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2023 (2023/2118(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajca: Nacho Sánchez Amor

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	36
PRÍLOHA I: JEDNOTLIVÉ PRÍPADY, NA KTORÉ UPOZORNIL EURÓPSKY PARLAMENT OD DECEMBRA 2022	37
PRÍLOHA II: ZOZNAM LAUREÁTOV SACHAROVOVEJ CENY A FINALISTOV UVÄZNENÝCH A POZBAVENÝCH OSOBNEJ SLOBODY.....	61
PRÍLOHA III: ZOZNAM UZNESENÍ	63
PRÍLOHA IV: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE.....	67
LIST VÝBORU PRE PRÁVA ŽIEN A RODOVÚ ROVNOSŤ	68
INFORMÁCIE O PRIJATÍ GESTORSKÝM VÝBOROM.....	73
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	74

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o ľudských právach a demokracii vo svete a politike Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2023 (2023/2118(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach,
- so zreteľom na články 2, 3, 8, 21 a 23 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),
- so zreteľom na články 17 a 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a ostatné zmluvy a nástroje OSN týkajúce sa ľudských práv,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach,
- so zreteľom na dohovor OSN o utečencoch z roku 1951 a jeho protokol z roku 1967,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o zabránení a trestaní zločinu genocída z roku 1948 a na rezolúciu Rady Organizácie Spojených národov pre ľudské práva č. 43/29 z 22. júna 2020 o zabránení genocíde,
- so zreteľom na Medzinárodný dohovor o potlačení a trestaní zločinu apartheidu z roku 1976,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov proti mučeniu a inému krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (UNCAT) z 10. decembra 1984,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien z 18. decembra 1979,
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD),
- so zreteľom na Deklaráciu o odstránení všetkých foriem neznášanlivosti a diskriminácie na základe náboženstva alebo viery, ktorá bola vyhlásená rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov č. 36/55 z 25. novembra 1981,
- so zreteľom na Deklaráciu OSN o právach osôb patriacich k národnostným alebo etnickým, náboženským a jazykovým menšinám z 18. decembra 1992,

- so zreteľom na Deklaráciu OSN o ochrancoch ľudských práv prijatú konsenzom rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov č. 53/144 z 9. decembra 1998,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989 a na jeho dva opčné protokoly, ktoré boli prijaté 25. mája 2000,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu (Palermský protokol) vyhlásený rezolúciou č. 55/25 z 15. novembra 2000 a jeho Protokol o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi, ktorý nadobudol účinnosť 25. decembra 2003,
- so zreteľom na Zmluvu OSN o obchodovaní so zbraňami, ktorá nadobudla platnosť 24. decembra 2014, a na Kódex Európskej únie pre vývoz zbraní z 5. júna 1998,
- so zreteľom na Pekinskú deklaráciu Organizácie Spojených národov zo septembra 1995,
- so zreteľom na Agendu 2030 Organizácie Spojených národov pre udržateľný rozvoj prijatú 25. septembra 2015, a najmä na jej ciele č. 1, 4, 5, 8, 10 a 16,
- so zreteľom na globálny pakt o bezpečnej, riadenej a legálnej migrácii prijatý 19. decembra 2018 a na globálny pakt o utečencoch zo 17. decembra 2018,
- so zreteľom na ôsme preskúmanie globálnej stratégie Organizácie Spojených národov v oblasti boja proti terorizmu prijatej 22. júna 2023,
- so zreteľom na Dohovor Rady Európy zo 4. apríla 1997 o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny a na dodatkové protokoly k nemu, Dohovor Rady Európy zo 16. mája 2005 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a Dohovor Rady Európy z 25. októbra 2007 o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním,
- so zreteľom na Dohovor Rady Európy z 11. mája 2011 o predchádzaní násilliu na ženách a domácejmu násilliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor), ktorý neratifikovali všetky členské štáty,
- so zreteľom na protokoly č. 6 a č. 13 Dohovoru Rady Európy z 28. apríla 1983 o ochrane ľudských práv a základných slobôd týkajúci sa zrušenia trestu smrti,
- so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2020/1998 zo 7. decembra 2020 o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv¹,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009²,

¹ Ú. v. EÚ L 410 I, 7.12.2020, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1.

- so zreteľom na akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu (2020 – 2024), ktorý prijala Rada 17. novembra 2020, a na jeho preskúmanie v polovici trvania prijaté 9. júna 2023,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 25. novembra 2020 s názvom Akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť (GAP) III – Ambiciózny program pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien vo vonkajšej činnosti EÚ (JOIN(2020)0017),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. septembra 2020 s názvom Únia rovnosti: akčný plán EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0565),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. marca 2021 s názvom Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa (COM(2021)0142),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. marca 2021 s názvom Únia rovnosti: Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 (COM(2021)0101),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. novembra 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0698),
- so zreteľom na usmernenia EÚ o ochrancoch ľudských práv, ktoré Rada prijala 14. júna 2004 a zrevidovala v roku 2008, a so zreteľom na druhé usmernenie o vykonávaní usmernení schválené v roku 2020,
- so zreteľom na usmernenia EÚ o podpore dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva z roku 2005, aktualizované v roku 2009³,
- so zreteľom na usmernenia EÚ týkajúce sa trestu smrti, aktualizované Radou 12. apríla 2013,
- so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti presadzovania a ochrany slobody náboženského vyznania alebo viery, ktoré Rada prijala 24. júna 2013,
- so zreteľom na usmernenia EÚ na presadzovanie a ochranu všetkých ľudských práv lesbičiek, gejov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb (ďalej len „LGBTI“), ktoré Rada prijala 24. júna 2013,
- so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti ľudských práv týkajúce sa slobody prejavu online a offline prijaté Radou 12. mája 2014,
- so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti ľudských práv týkajúce sa nediskriminácie vo vonkajšej činnosti, ktoré Rada prijala 18. marca 2019,
- so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti ľudských práv týkajúcich sa bezpečnej pitnej vody a sanitácie, ktoré Rada prijala 17. júna 2019,
- so zreteľom na revidované usmernenia politiky EÚ vo vzťahu k tretím krajinám týkajúce sa mučenia a iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania

³ Ú. v. EÚ C 303, 15.12.2009, s. 12.

alebo trestania, prijaté Radou 16. septembra 2019,

- so zreteľom na revidované usmernenia EÚ pre dialógy o ľudských právach s partnerskými/tretími krajinami, schválené Radou 22. februára 2021,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. septembra 2012 s názvom Korene demokracie a trvalo udržateľného rozvoja: spolupráca Európy s občianskou spoločnosťou v oblasti vonkajších vzťahov (COM(2012)0492),
- so zreteľom na závery Rady z 10. marca 2023 o úlohe občianskeho priestoru pri ochrane a podpore základných práv v EÚ,
- so zreteľom na závery Rady z 20. februára 2023 o prioritách EÚ na fórach OSN zaoberajúcich sa ľudskými právami v roku 2023,
- so zreteľom na návrh Komisie z 23. februára 2022 na smernicu Európskeho parlamentu a Rady o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 (COM(2022)0071),
- so zreteľom na návrh Komisie zo 14. septembra 2022 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o zákaze výrobkov vyrobených nútenou prácou na trhu Únie (COM(2022)0453),
- so zreteľom na spoločný návrh Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 3. mája 2023 na rozhodnutie Rady o reštriktívnych opatreniach proti závažným činom korupcie (JOIN(2023)0013),
- so zreteľom na vyhlásenie Rady Európy z Reykjavíku s názvom „Zjednotení okolo našich hodnôt“ zo 16. a 17. mája 2023,
- so zreteľom na správu Agentúry Európskej únie pre základné práva s názvom Ochrana obhajcov ľudských práv v ohrození: vstup, pobyt a podpora EÚ z 11. júla 2023,
- so zreteľom na výročnú správu EÚ o ľudských právach a demokracii vo svete v roku 2022,
- so zreteľom na spoločný plán Európskeho parlamentu a rotujúcich predsedníctiev Rady zo 7. septembra 2022 týkajúci sa organizácie, koordinácie a vykonávania harmonogramu rokovaní medzi spoluzákonodarcami o Spoločnom európskom azylovom systéme a Novom európskom pakte o migrácii a azyle,
- so zreteľom na svoju Sacharovovu cenu za slobodu myslenia a jej laureátov, ktorá bola v roku 2023 udelená Džine Mahse Amínievej a iránskemu hnutiu Žena, život a sloboda,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2019 o usmerneniach EÚ a mandáte osobitného vyslanca EÚ pre podporu slobody náboženstva alebo viery mimo EÚ⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. októbra 2020 o rodovej rovnosti v zahraničnej

⁴ Ú. v. EÚ C 411, 27.11.2020, s. 30.

a bezpečnostnej politike EÚ⁵,

- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. mája 2021 o ochrane ľudských práv a vonkajšej migračnej politike EÚ⁶,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 19. mája 2021 o vplyve zmeny klímy na ľudské práva a úlohe ochrancov životného prostredia v tejto oblasti⁷,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 8. júla 2021 o globálnom sankčnom režime EÚ v oblasti ľudských práv (Magnitského akt EÚ)⁸,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. septembra 2021 s odporúčaniami pre Komisiu o určení rodovo motivovaného násillia za novú oblasť trestnej činnosti uvedenú v článku 83 ods. 1 ZFEÚ⁹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. marca 2023 o usmerneniach EÚ o ochrancoch ľudských práv¹⁰,
 - so zreteľom na svoje odporúčanie zo 17. februára 2022 Rade a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku v súvislosti s korupciou a ľudskými právami¹¹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 18. januára 2023 o ľudských právach a demokracii vo svete a politike Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2022¹² a na svoje predchádzajúce uznesenia o predchádzajúcich výročných správach,
 - so zreteľom na svoje uznesenia o porušovaní ľudských práv, demokracie a zásad právneho štátu (označované ako uznesenia o naliehavých otázkach), prijaté v súlade s článkom 144 rokovacieho poriadku od roku 2019, najmä tie, ktoré boli prijaté v rokoch 2022 a 2023,
 - zo zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na list Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A9-0424/2023),
- A. keďže v roku 2023 si pripomínáme 75. výročie Všeobecnej deklarácie ľudských práv, 30. výročie Viedenskej deklarácie a akčného programu a 25. výročie Deklarácie Organizácie spojených národov o obhajcoch ľudských práv a Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu (ICC);
- B. keďže Európska únia sa vo svojej vonkajšej činnosti riadi hodnotami a zásadami

⁵ Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 202.

⁶ Ú. v. EÚ C 15, 12.1.2022, s. 70.

⁷ Ú. v. EÚ C 15, 12.1.2022, s. 111.

⁸ Ú. v. EÚ C 99, 1.3.2022, s. 152.

⁹ Ú. v. EÚ C 117, 11.3.2022, s. 88.

¹⁰ Ú. v. EÚ C/2023/409, 23.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/409/oj>.

¹¹ Ú. v. EÚ C 342, 6.9.2022, s. 295.

¹² Ú. v. EÚ C 214, 16.6.2023, s. 77.

zakotvenými v článku 2, článku 3 ods. 5 a článku 21 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a v Charte základných práv Európskej únie, ktoré inšpirovali vytvorenie, rozvoj a rozširovanie EÚ; keďže tieto hodnoty zahŕňajú predovšetkým rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, základných slobôd, právneho štátu a univerzálnosti a nedeliteľnosti ľudských práv, zásad rovnosti, solidarity a nediskriminácie a rešpektovanie zásad Charty Organizácie spojených národov a medzinárodného práva;

- C. keďže Únia v rámci svojej vonkajšej činnosti musí vymedzovať a uskutočňovať spoločné politiky a činnosti na konsolidáciu a podporu demokracie a ľudských práv v súlade s článkom 21 ods. 2 ZEÚ; keďže to možno dosiahnuť len úspešným umiestnením demokracie a ľudských práv do centra všetkých politík a nástrojov EÚ, okrem iného vrátane obchodu, rozvoja, bezpečnosti a obrany a rozširovania;
- D. keďže konzistentnosť a súdržnosť medzi vnútornými a vonkajšími politikami EÚ založenými na základných zásadách a hodnotách Únie sú kľúčom k dosiahnutiu účinnej a vierohodnej politiky EÚ v oblasti podpory ľudských práv a demokracie;
- E. keďže demokratické krajiny musia zaručiť každému človeku možnosť požívať svoje ľudské práva a základné slobody; keďže EÚ je naďalej plne odhodlaná chrániť multilaterálny a univerzálny hodnoty, zásady a normy, ktorými sa riadia členské štáty OSN; keďže EÚ a partneri by mali prioritne presadzovať ochranu univerzálnosti ľudských práv;
- F. keďže medzinárodný poriadok založený na pravidlách je pod stále väčším tlakom spôsobeným rôznymi aktérmi, ktorí sa samostatne alebo spoločne snažia oslabiť multilaterálne organizácie a podkopávajú, obchádzajú alebo maria vykonávanie medzinárodného humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv; keďže manipulácia s informáciami a zasahovanie sa stali súčasťou výbavy autokratických aktérov pri vyvíjaní tlaku na demokratické hodnoty a normy, čím narušajú kontroly zneužívania moci, zvyšujú výskyt a závažnosť porušovania ľudských práv a obmedzujú priestor pre občiansku spoločnosť, nezávislé médiá a demokratické opozičné hnutia;
- G. keďže počet autokracií sa zvýšil, pričom podľa Univerzity v Göteborgu v súčasnosti žije pod autoritárskym režimom 70 % svetovej populácie¹³; keďže zhoršovanie demokracie sa stalo určujúcim globálnym trendom v politike a zahŕňa etablované demokracie, ktoré stále čelia problémom politickej polarizácie, inštitucionálnej nefunkčnosti a hrozbám pre občianske slobody; keďže tento nárast autoritárstva, neliberalizmu a reakčných trendov na celom svete vrátane Európskej únie ohrozuje globálny poriadok založený na pravidlách, ochranu a presadzovanie ľudských práv a demokracie vo svete, ako aj hodnoty a zásady, na ktorých je Európska únia založená;
- H. keďže tohtoročné preskúmanie akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2024 v polovici trvania ukázalo, že napriek doteraz dosiahnutému pokroku EÚ spolu s podobne zmýšľajúcimi partnermi nemôže zostať nečinná, najmä v súvislosti s bezprecedentnými výzvami pre ľudské práva, slobodu a demokraciu na celom svete;

¹³ Univerzita v Göteborgu, „The world is becoming increasingly authoritarian – but there is hope (Svet sa stáva čoraz autoritatívnejším – ale existuje nádej)“, 2. marca 2023 <https://www.gu.se/en/news/the-world-is-becoming-increasingly-authoritarian-but-there-is-hope>.

- I. keďže porušovanie práv na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania pokračuje na celom svete a vedie k útlaku, konfliktom a vojne a predstavuje porušovanie medzinárodného práva;
- J. keďže v správe pre Radu pre ľudské práva z roku 2010 nezávislý expert v oblasti kultúrnych práv označil kultúrne práva za práva týkajúce sa širokého spektra otázok a hodnôt súvisiacich s ľudskými právami, ako je okrem iného právo na účasť na kultúrnom živote a na vzdelávanie, ako aj prítomnosť kultúrnych práv v rôznych medzinárodných nástrojoch v oblasti ľudských práv;
- K. keďže rodová rovnosť je základnou hodnotou EÚ; keďže ľudské práva žien a dievčat vrátane ich sexuálnych a reprodukčných práv sa naďalej porušujú na celom svete; keďže obhajkyne ľudských práv a organizácie občianskej spoločnosti pôsobiace v oblasti rodovej rovnosti, práv žien a sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv naďalej zažívajú znižujúci sa priestor pre svoju kritickú prácu, ako aj hrozby násilia, obťažovania a zavražďovania; keďže uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a prierezový prístup by sa preto mali ako horizontálna zásada začleniť do všetkých činností a politík EÚ;
- L. keďže energetická kríza spolu s krízou výroby potravín vedie k zvýšeniu chudoby a zraniteľnosti na celom svete, čo má nepriaznivý vplyv na ľudské práva;
- M. keďže zodpovedné obchodné správanie spoločností so sídlom v EÚ zohráva kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní účinného vykonávania politík EÚ v oblasti ľudských práv v rámci EÚ aj mimo nej, a to aj pokiaľ ide o prácu; keďže EÚ je odhodlaná podporovať uplatňovanie zodpovedného obchodného správania vo všetkých odvetviach výroby a na všetkých úrovniach hodnotového reťazca a ochranu obetí porušovania a zneužívania ľudských práv súvisiacich s podnikaním;
- N. keďže environmentálne núdzové situácie vrátane tých, ktoré sú dôsledkom zmeny klímy, odlesňovania a ťažobných obchodných činností, môžu viesť k porušovaniu ľudských práv a týkajú sa nielen osôb, ktoré sú nimi priamo postihnuté, ale aj celého ľudstva; keďže v posledných rokoch dochádza k nárastu počtu vražd, útokov a iných foriem násilia voči ľuďom, ktorí bránia environmentálne práva vrátane tým z pôvodného obyvateľstva; keďže zmena klímy a zhoršovanie životného prostredia sú dve naliehavé a vzájomne prepojené výzvy, ktoré na celom svete oslabujú udržateľný rozvoj aj uplatňovanie ľudských práv; keďže škody na životnom prostredí a účinky zmeny klímy prehlbujú neistotu, marginalizáciu a nerovnosť, čo stále viac núti ľudí, aby opustili svoje domovy alebo zostali uviaznutí v nebezpečnom prostredí, kde sú vystavení zvýšenej zraniteľnosti;
- O. keďže obhajcovia ľudských práv a organizácie občianskej spoločnosti sú dôležitými spojencami v úsilí EÚ o ochranu a podporu ľudských práv, demokracie a právneho štátu a predchádzanie konfliktom na celom svete; keďže je preto v hlavnom záujme EÚ a jej členských štátov podporovať ich prácu a chrániť ich, ako aj priestor, v ktorom pôsobia; keďže vlády na celom svete čoraz častejšie prijímajú nové druhy taktík a reštriktívnych opatrení proti obhajcom ľudských práv s cieľom cenzurovať ich prácu a umlčať ich a prenasledovať; keďže takéto opatrenia zahŕňajú strategické žaloby proti verejnej účasti, reštriktívne vládne politiky, ohováracie kampane, diskrimináciu a zavražďovanie alebo

násilie vrátane mimosúdnych popráv, únosov, svojvoľného zatýkania a zadržovania; keďže útoky na ochrancov ľudských práv sa čoraz častejšie zameriavajú aj na ich rodiny a komunity; keďže priestor pre občiansku spoločnosť sa znižuje, a to aj v dôsledku prijatia čoraz prísnejších postupov udeľovania licencií organizáciám občianskej spoločnosti, zákazov alebo stropov financovania, ktoré môžu organizácie občianskej spoločnosti získať od darcov, a tým, že sa organizáciám občianskej spoločnosti prisudzuje stigma „zahraničného agenta“; keďže v mnohých krajinách sveta prevláda atmosféra beztrastnosti, v ktorej je páchané násilie na ochrancoch ľudských práv;

- P. keďže terorizmus zostáva jednou z najväčších hrozieb pre medzinárodný mier a bezpečnosť a predstavuje jasné porušenie ľudských práv a základných slobôd;

Riešenie globálnych trendov a hlavných výziev

1. znovu potvrdzuje univerzálnosť, vzájomnú závislosť, prepojenosť a nedeliteľnosť ľudských práv a prirodzenú dôstojnosť každej ľudskej bytosti; opätovne potvrdzuje povinnosť EÚ a jej členských štátov podporovať a chrániť demokraciu, právny štát a univerzálnosť a nescudziteľnosť ľudských práv na celom svete rozhodným, súdržným a konzistentným spôsobom; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporovali spájanie síl medzi demokraciami a príslušnými medzinárodnými a regionálnymi organizáciami s cieľom riešiť hrozby a presadzovať ľudské práva na celom svete, a to aj prostredníctvom rozhodného a verejného postoja, ktorým by sme potvrdili svoj záväzok brániť univerzálnosť ľudských práv a právny štát;
2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že totalitné a autoritárske režimy zneužívajú multilaterálne inštitúcie a snažia sa neutralizovať schopnosť mechanizmov v oblasti ľudských práv brať štáty na zodpovednosť za porušovanie ľudských práv, ako aj oslabiť a/alebo prepracovať medzinárodné normy tak, aby vyhovovali ich autoritárskej agende; vyzýva Radu a členské štáty, aby spolupracovali s podobne zmýšľajúcimi demokratickými spojencami s cieľom podporiť reformu multilaterálnych inštitúcií tak, aby boli odolnejšie voči škodlivému vplyvu autoritárskych režimov;
3. zdôrazňuje, že EÚ musí byť plne pripravená bojovať proti vzostupu a zhubnému vplyvu autoritárstva, neliberalizmu a extrémizmu, ako aj proti hrozbám pre ochranu ľudských práv a proti narastajúcim útokom na univerzálnosť ľudských práv, demokraciu, právny štát a medzinárodné humanitárne právo;
4. zdôrazňuje, že ambiciózny záväzok a rétorika vonkajšej politiky EÚ v oblasti ľudských práv si vyžaduje jej konzistentnosť a príklad, pokiaľ ide o záväzok k všeobecným ľudským právam a demokracii; vyjadruje poľutovanie nad zhoršením situácie v oblasti ľudských práv a právneho štátu na celom svete vrátane EÚ, čo oslabuje jej dôveryhodnosť v boji proti globálnemu poklesu demokracie a zhoršeniu situácie v oblasti ľudských práv; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby išli príkladom a prísne dodržiavali ľudské práva, zabezpečili vhodné prostredie pre svoju občiansku spoločnosť a riešili všetky negatívne trendy v tejto oblasti;
5. odsudzuje rastúci trend porušovania ľudských práv a demokratických zásad a hodnôt na celom svete, ako je prehlbovanie sociálnej, hospodárskej a politickej nerovnosti, zrušenie práv, najmä práv žien, pretrvávajúce a systematické vylúčenie a diskriminácia celých sociálnych skupín, popravy, mimosúdne popravy, mučenie, rodovo podmienené

násilie, diskriminácia a rodový apartheid, svojvoľné zatýkanie a zadržiavanie, systematická a štrukturálna diskriminácia a nerovnosť, zásahy proti marginalizovaným a zraniteľným jednotlivcom a skupinám, občianskej spoločnosti, politickým oponentom a etnickým a náboženským menšinám, otroctvo a nútená práca, nútené deportácie, nadmerné používanie násilia zo strany verejných orgánov, cenzúra a hrozby voči nezávislým médiám a novinárom, ako aj hrozby v digitálnej oblasti, ako je okrem iného online dohľad a vypínanie internetu; odsudzuje praktiky nadnárodnej represie zo strany autokratických režimov; vyjadruje poľutovanie nad oslabením ochrany demokratických inštitúcií a zmenšujúcim sa priestorom pre občianske spoločnosti na celom svete, čo vedie k beztrestnosti v prípade porušovania ľudských práv; poznamenáva, že počet demokracií naďalej klesá, zatiaľ čo počet autoritárskych režimov vzrástol;

6. odsudzuje na mieru šité naratívy, ktoré vyvíjajú autoritárske a neliberálne režimy s cieľom napadnúť univerzálnosť ľudských práv a zásad právneho štátu; varuje, že tieto vyššie uvedené naratívy šíria tieto režimy na medzinárodných fórach, ako je Rada OSN pre ľudské práva; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby čelili týmto nepriateľským naratívom, ktoré sa často zakladajú na tvrdeniach o kultúrnom relativizme s cieľom zakryť zneužívanie moci, ako aj na dezinformáciách a zahraničnom zasahovaní do EÚ; vyzýva EÚ a členské štáty, aby využili všetky nástroje, ktoré majú k dispozícii, a to aj prostredníctvom plného využitia potenciálu medzinárodných kultúrnych vzťahov EÚ;
7. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že v autoritárskych a neliberálnych krajinách, v ktorých sú obhajcovia ľudských práv prenasledovaní alebo obťažovaní, sa organizujú medzinárodné konferencie a veľmi medializované podujatia a že tieto krajiny využívajú takéto podujatia ako reklamné okná a na skresľovanie svojho obrazu na globálnej scéne, pokiaľ ide o ich výsledky v oblasti ľudských práv;
8. poukazuje na posilnený súbor nástrojov, ktorý autoritárske, totalitné a neliberálne režimy používajú a ktorý vytvára rámec na narušenie ľudských práv prostredníctvom legislatívnych a nelegislatívnych ustanovení, ktoré sa používajú okrem iného na manipuláciu volieb, umlčanie a ohrozovanie občianskej spoločnosti, marginalizovaných a zraniteľných jednotlivcov a skupín, menšín a politických oponentov, nezávislých médií a kritických hlasov, kontrolu súdnictva a prenasledovanie obhajcov ľudských práv, novinárov, právnikov, umelcov a aktivistov a iných osôb, ktoré sú kritické k praktikám týchto režimov;
9. odsudzuje rastúce ignorovanie medzinárodného práva v oblasti ľudských práv autoritárskymi a neliberálnymi režimami, najmä tými, ktoré vytvárajú a rozširujú existujúce vnútorné a medzinárodné konflikty a vyvolávajú nové konflikty s ničivými dôsledkami pre ľudské práva; konštatuje, že tieto režimy sa snažia oslabiť legitimitu medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, aby sa vyhli jeho uplatňovaniu, ku ktorému sú viazané;
10. vyzýva na posúdenie účinnosti stratégie „tichej diplomacie“ a vyzýva EÚ, aby sa pri obrane ľudských práv dôraznejšie zasadzovala;
11. dôrazne odsudzuje a je hlboko znepokojený zverstvami, vojnovými zločinmi a závažným porušovaním medzinárodného humanitárneho práva vrátane sexuálneho násilia, rodovo podmieneného násilia, deportácií detí a mučenia a zabíjania civilistov a

vojnových zajatcov, ktorých sa dopustili ruské ozbrojené sily a ich zástupcovia v rámci nezákonnej, neoprávnenej a nevyprovokovanej útočnej vojny Ruska proti Ukrajine; pripomína, že podpora Ukrajiny v jej vojne proti Rusku má kľúčový význam pre ochranu medzinárodného poriadku založeného na pravidlách; naliehavo žiada, aby sa prijali všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby boli identifikovaní a zodpovední tí, ktorí sa dopustili vojnových zločinov a porušovania ľudských práv na Ukrajine; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby naďalej plne podporovali príslušné zainteresované strany, opatrenia a mechanizmy na tento účel vrátane ukrajinských prokurátorov, vyšetrovateľov a súdov, Medzinárodného trestného súdu, vyšetrovacej komisie Rady OSN pre ľudské práva a vnútroštátnych vyšetrení podľa zásady univerzálnej jurisdikcie; zdôrazňuje, že je dôležité urýchlene zhromažďovať a uchovávať dôkazy o vojnových zločinoch a zločinoch proti ľudskosti, a víta úsilie občianskej spoločnosti v tejto oblasti;

12. s uspokojením konštatuje, že v súvislosti s veľkými výzvami v oblasti ľudských práv na celom svete existujú aj „svetlé miesta v oblasti ľudských práv“, ktoré odrážajú určitý pokrok; dôrazne podporuje prácu OSN, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), Úradu OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR) a Rady Európy, ako aj obhajcov ľudských práv a organizácií občianskej spoločnosti pri premene medzinárodných záväzkov na konkrétne opatrenia na uplatňovanie ľudských práv; zdôrazňuje potrebu strategickejšej komunikácie o ľudských právach a demokracii, ktorá demonštruje záväzok EÚ zdieľaním pozitívneho vývoja, politik a najlepších postupov, a vyzýva delegácie EÚ a diplomatické misie členských štátov EÚ, aby v tejto súvislosti konali aj v tretích krajinách; podporuje kampan Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) pri príležitosti 75. výročia Všeobecnej deklarácie ľudských práv v roku 2023 na podporu iniciatívy OSN v oblasti ľudských práv 75 a iniciatívu „Pozitívne príbehy o ľudských právach“¹⁴ ako spôsob propagácie pozitívnych príbehov o ľudských právach;

Reakcia na všeobecné výzvy v oblasti ľudských práv a demokracie

Dodržiavanie medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva

13. zdôrazňuje súvislosť medzi porušovaním ľudských práv a rozsiahlou beztrestnosťou a nezodpovednosťou v regiónoch a krajinách postihnutých konfliktmi; zdôrazňuje potrebu dodržiavať medzinárodné právo v oblasti ľudských práv a medzinárodné humanitárne právo, najmä pokiaľ ide o Ženevské dohovory; dôrazne odsudzuje porušovanie medzinárodného humanitárneho práva a porušovanie ľudských práv vládnymi silami a ozbrojenými skupinami na celom svete, čo v niektorých prípadoch predstavovalo vojnové zločiny a zločiny proti ľudskosti; vyzýva na účinné zaručenie rýchleho a neobmedzeného poskytovania humanitárnej pomoci počas ozbrojených konfliktov a prírodných katastrof a na systematické vytváranie humanitárnych koridorov, ak je to potrebné v situáciách ozbrojených konfliktov a vojny; odsudzuje pokusy autoritárskych vlád zasahovať do činnosti organizácií humanitárnej pomoci a obmedzovať ju; v tejto súvislosti pripomína význam koordinácie medzi civilnými a vojenskými aktérmi; odsudzuje katastrofálne humanitárne dôsledky a porušovanie

¹⁴ <https://goodhumanrightsstories.net/>.

ľudských práv v dôsledku moderných vojen a konfliktov na celom svete, okrem iného bombardovanie civilných cieľov, znásilňovanie a mučenie, nútené vysídľovanie a nezákonné deportácie; poukazuje na rodovo podmienené dôsledky ozbrojených konfliktov vrátane využívania sexuálneho násillia voči ženám a dievčatám ako vojrovej taktiky, vplyvu na deti a menšiny, ako aj jeho environmentálnych dôsledkov;

14. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie o presadzovanie dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva a obetiam poskytovali pomoc pri prístupe k medzinárodnej spravodlivosti a získaniu nápravy a odškodnenia; zdôrazňuje, že útoky na civilistov a objekty nevyhnutné na prežitie civilistov sú podľa medzinárodného humanitárneho práva zakázané; vyzýva EÚ a jej medzinárodných partnerov, aby v plnej miere využívali všetky príslušné nástroje na boj proti medzinárodným zločinom vrátane uplatňovania zásady univerzálnej jurisdikcie, osobitných tribunálov na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni vrátane tribunálov pre zločiny agresie, ako aj na vytvorenie pružných mechanizmov spolupráce a financovania na rýchle zhromažďovanie a analýzu dôkazov o trestných činoch; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila koordinované a komplementárne uplatňovanie týchto nástrojov s ostatnými príslušnými nástrojmi EÚ a členských štátov;
15. opätovne vyzýva členské štáty, aby prispeli k obmedzeniu ozbrojených konfliktov a závažného porušovania ľudských práv alebo medzinárodného humanitárneho práva tým, že budú striktné dodržiavať ustanovenia článku 7 zmluvy OSN o obchodovaní so zbraňami týkajúci sa vývozu a hodnotenia vývozu a spoločnej pozície Rady 2008/944/SZBP o vývoze zbraní¹⁵ a nariadenie EÚ o položkách s dvojakým použitím¹⁶; naliehavo žiada EÚ, aby posúdila škodlivé používanie špiónážneho softvéru, kým sa nezavedú prísne predpisy, ktoré zaručia jeho používanie v súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv; vyjadruje svoje pretrvávajúce znepokojenie nad používaním ozbrojených bezpilotných lietadiel mimo medzinárodného právneho rámca a vyzýva na posúdenie vplyvu projektov rozvoja ozbrojených bezpilotných lietadiel na ľudské práva; vyzýva EÚ, aby prevzala iniciatívu smerom k vytvoreniu právne záväzného nástroja, ktorý by zakázal používanie smrtiacich autonómnych zbraní bez rozhodujúcej ľudskej kontroly;
16. trvá na význame zabezpečenia súladu politiky EÚ, pokiaľ ide o situácie okupácie alebo protiprávnej anexie územia, ktorá by sa mala riadiť medzinárodným humanitárnym právom, aby sa zabránilo závažnému porušovaniu ľudských práv na mieste; zdôrazňuje zodpovednosť spoločností so sídlom v EÚ za uplatňovanie najprísnejších politik náležitej starostlivosti v súvislosti s akoukoľvek hospodárskou alebo finančnou činnosťou na týchto územiach alebo s nimi a za zabezpečenie prísneho dodržiavania medzinárodného práva, ako aj politiky sankcií EÚ, ak sa uplatňuje v týchto situáciách; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby objasnila uplatniteľné pravidlá v súvislosti s obchodom EÚ s týmito územiami;

¹⁵ Spoločná pozícia Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu (Ú. v. EÚ L 335, 13.12.2008, s. 99).

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/821 z 20. mája 2021, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím (Ú. v. EÚ L 206, 11.6.2021, s. 1).

Právo na život: kroky k úsiliu o všeobecné zrušenie trestu smrti

17. opakuje svoj zásadný nesúhlas s trestom smrti, ktorý je krutým, neľudským a ponižujúcim trestom a je nezvratný; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že napriek trendu v niektorých krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, podnikat' kroky smerom k zrušeniu trestu smrti stále existujú v tejto súvislosti značné výzvy; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v iných krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, jeho používanie narastá a počet vykonaných trestov smrti za posledných päť rokov dosiahol najvyššiu úroveň; opakuje svoju výzvu pre všetky krajiny, aby úplne zrušili trest smrti alebo zaviedli okamžité moratórium ako prvý krok k jeho zrušeniu; nabáda EÚ a členské štáty, aby využili všetky dostupné nástroje vrátane obchodných a asociačných dohôd s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ, na dosiahnutie moratória na trest smrti s cieľom jeho zrušenia;
18. zdôrazňuje, že EÚ sa musí neúnavne usilovať o všeobecné zrušenie trestu smrti ako hlavného cieľa svojej zahraničnej politiky v oblasti ľudských práv; naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby hájili zrušenie trestu smrti na všetkých medzinárodných fórach a zasadzovali sa za čo najširšiu podporu tejto pozície; podporuje pokračujúce úsilie orgánov OSN o všeobecné zrušenie trestu smrti v súlade s rezolúciami Valného zhromaždenia OSN; okrem toho vyzýva príslušné krajiny, aby ako prvý krok obmedzili zoznam trestných činov alebo trestných činov, za ktoré možno uložiť trest smrti; vyzýva na transparentnosť v súvislosti s rozsudkami smrti a popravami v krajinách, ktoré tieto štatistiky nezvereňujú; podporuje proces, akým Africká únia prijíma návrh Protokolu k Africkej charte ľudských práv a práv národov o zrušení trestu smrti v Afrike; nabáda ostatné tretie krajiny a regionálne organizácie, aby začali podobné procesy, a to aj prostredníctvom zmysluplného začlenenia organizácií občianskej spoločnosti; zdôrazňuje význam podpory miestneho a regionálneho úsilia o zrušenie trestu smrti;

Právo na slobodu prejavu a slobodu médií, akademickú slobodu a právo na informácie

19. je hlboko znepokojený rastúcimi prekážkami v oblasti slobody prejavu vrátane umeleckého prejavu a slobody médií na celom svete, najmä pokiaľ ide o novinárov; odsudzuje cenzúru novinárov, obhajcov ľudských práv a organizácií občianskej spoločnosti, verejných strážcov, oznamovateľov a umelcov prostredníctvom uplatňovania tzv. zákonov o zahraničných agentoch, ako aj iných legislatívnych a nelegislatívnych opatrení prijatých autoritárskymi, totalitnými a neliberálnymi režimami, ako sú rastúca administratívna záťaž, pokuty, vyhrážky, hanebný a demonizujúci jazyk; pripomína svoje hlboké znepokojenie nad využívaním strategických žalôb proti verejnej účasti s cieľom umlčať ich a naliehavo vyzýva členské štáty aj krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, aby takéto praktiky zastavili; poznamenáva, že niektoré z týchto praktík sa môžu vyskytovať aj v mnohých dlhodobo etablovaných demokratických krajinách na celom svete; v tejto súvislosti víta úsilie o posilnenie ochrany novinárov a aktivistov, a to aj v EÚ, pred neopodstatnenými a zneužívajúcimi žalobami zameranými na ich umlčanie;
20. uznáva zásadný význam podpory novinárov, ktorí čelia prenasledovaniu a hrozbám pre ich bezpečnosť, a vyzýva na vytvorenie programov na ochranu novinárov, ktoré uľahčia premiestnenie a presídlenie osôb v bezprostrednom nebezpečenstve; vyjadruje poľutovanie nad praktikami cieleného sledovania a používania špiónážneho softvéru,

ako aj nad inými digitálnymi hrozbami voči novinárom a odsudzuje porušovanie ich práv na súkromie, slobodu prejavu, slobodu myslenia, slobodu informácií a slobodu združovania zo strany štátnych a neštátnych aktérov; opätovne potvrdzuje, že prístup k dôveryhodným a spoľahlivým informáciám online aj offline je základným právom v demokratickej spoločnosti;

21. vyzýva krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, aby prijali naliehavé opatrenia na zabránenie akémukoľvek zbytočnému alebo nadmernému používaniu sily, obťažovaniu alebo svojvoľnému zadržaniu počas protestov a aby zrušili alebo zmenili akékoľvek právne predpisy a administratívne akty, ktoré porušujú právo na slobodu prejavu a zhromažďovania;
22. naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili svoje diplomatické úsilie prostredníctvom dvojstranného a viacstranného zapojenia v súvislosti s cenzúrou, hrozbami alebo útokmi štátnych a neštátnych aktérov na akademickú slobodu, najmä pokiaľ ide o väznenie vedcov na celom svete, čo má závažné dôsledky pre právo na vzdelanie, využívanie výhod vedeckého pokroku a slobodu názoru a prejavu; vyzýva ESVČ a Komisiu, aby preskúmali existujúce mechanizmy podpory a ochrany s cieľom rozvíjať kapacity na identifikáciu a poskytovanie pomoci vrátane núdzovej ochrany a podpory v týchto prípadoch; víta začlenenie ohrozených akademických pracovníkov do mechanizmu EÚ pre obhajcov ľudských práv;
23. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila trvalú podporu na vysokej úrovni pre Globálny kampus pre ľudské práva a demokraciu, ktorý poskytol bezpečný priestor študentom a akademickým pracovníkom, ktorí museli utiecť zo svojich krajín na obranu demokracie a ľudských práv, a je vlajkovou loďou EÚ na podporu vzdelávania o ľudských právach na celom svete; podporuje spoločné vyhlásenie o akademickú slobodu, ktoré bolo vydané na 52. zasadnutí Rady pre ľudské práva a ktoré podporili všetky členské štáty; vyzýva delegácie členských štátov a EÚ, aby zohrávali kľúčovú úlohu pri monitorovaní a podávaní správ o porušovaní akademickú slobodu v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ; podporuje vypracovanie návrhu zásad uplatňovania práva na akademickú slobodu a vyzýva EÚ, aby podporovala prijatie usmernení o akademickú slobodu v rámci systému OSN;

Právo na slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery

24. opakuje svoje znepokojenie nad porušovaním práva na slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery a nad súvisiacimi trestnými činmi z nenávisti; zdôrazňuje, že k takémuto porušovaniu dochádza naprieč geografickými a kultúrnymi hranicami; odsudzuje inštrumentalizáciu identity náboženstva alebo viery na politické účely a vylúčenie náboženských menšín a menšín s určitou vierou a náboženských komunit v niektorých krajinách; odsudzuje eskaláciu nátlaku, diskriminácie, obťažovania a násilia voči príslušníkom menšín v oblasti myslenia a svedomia, náboženských menšín alebo menšín vyznávajúcich určitú vieru, ich majetku a miestam bohoslužieb; odsudzuje postihovanie rúhania a odpadlivera od viery alebo iné obvinenia na základe náboženstiev vrátane možnosti trestu smrti voči odsúdeným vo vzťahu k náboženským menšinám a legitímnym činnostiam v oblasti ľudských práv, a to na internete aj na sociálnych médiách, a v širšom zmysle, obmedzovanie priestoru občianskej spoločnosti;

25. plne podporuje právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania, právo veriť alebo byť neveriaci, ako aj právo prejavovať, zmeniť alebo opustiť svoje náboženské vyznanie alebo vieru bez strachu z násilia alebo diskriminácie; Odsudzuje útoky na jednotlivcov a organizácie občianskej spoločnosti za pokojné spochybňovanie, kritizovanie alebo satirizovanie náboženského presvedčenia; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie o ochranu týchto práv, aby nastolili tieto otázky na fórach OSN pre ľudské práva a spolupracovali s príslušnými mechanizmami a výbormi OSN vrátane spolupráce s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ, s cieľom chrániť tieto práva a zabrániť ich porušovaniu; vyzýva tiež na väčšie úsilie a spoluprácu na multilaterálnej úrovni a s podporou Medzinárodného trestného súdu s cieľom zhromažďovať dôkazy o trestných činoch z nenávisťi, postaviť páchatel'ov pred súd a odškodniť obeť;
26. uznáva hodnotu dialógu medzi vyznaniami a náboženstvami, ktorý vedie k mierovému spolužitiu a vzájomnému porozumeniu medzi rôznymi náboženstvami, vyznaniami a etnickými skupinami a nabáda EÚ a členské štáty, aby ho podporovali; konštatuje, že počet ateisticky a nenábožensky zameraných ľudí vo svete rýchlo rastie, na čo by sa malo prihliadať v politickom rámci EÚ v oblasti slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery;
27. odporúča, aby osobitný vyslanec EÚ pre podporu slobody náboženského vyznania a viery mimo EÚ úzko a komplementárnym spôsobom spolupracoval s osobitným zástupcom EÚ (OZEÚ) pre ľudské práva, zástupcami EÚ pre jednotlivé regióny a s pracovnou skupinou Rady pre ľudské práva, a na tento účel sa domnieva, že pozícia osobitného vyslanca by sa mala začleniť do ESVČ podobným spôsobom ako ostatní osobitní vyslanci a osobitní zástupcovia EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia obnovila mandát osobitného vyslanca bez predchádzajúceho posúdenia účinnosti a pridanej hodnoty pozície, ako to opakovane požadoval Parlament; žiada, aby sa toto posúdenie vykonalo a aby sa na jeho základe prideliť primerané finančné a ľudské zdroje, ktoré im umožnia účinne vykonávať ich mandát; pripomína, že tohto roku si pripomíname 10. výročie usmernení EÚ o presadzovaní a ochrane náboženského vyznania alebo viery; vyjadruje poľutovanie nad tým, že hoci sa v usmerneniach stanovuje ich vlastné trojročné hodnotenie zo strany Rady, zatiaľ nebolo zverejnené žiadne hodnotenie; vyzýva Radu, aby toto hodnotenie vykonala a aby sa o jeho výsledky podelila s Európskym parlamentom; plne podporuje prax EÚ viesť súvisiace tematické rezolúcie v rámci Rady OSN pre ľudské práva a Valného zhromaždenia OSN; vyzýva ESVČ a delegácie EÚ, aby počas dialógov o ľudských právach s partnerskými krajinami a na fórach OSN zaoberajúcich sa ľudskými právami v prípade potreby upozorňovali na všeobecné otázky a konkrétne prípady týkajúce sa prenasledovania alebo diskriminácie menších vyznávajúcich určitú vieru alebo náboženských menších, pričom budú uplatňovať prístup orientovaný na výsledky a zahŕňať rodové hľadisko;

Právo na rovnosť a nediskrimináciu

28. opätovne odsudzuje všetky formy rasizmu, neznášanlivosti, xenofóbie a diskriminácie na základe rasy, etnickej príslušnosti, národnosti, sociálnej triedy, zdravotného postihnutia, kasty, náboženstva, viery, veku, pohlavia, sexuálnej orientácie alebo rodovej identity; zdôrazňuje, že pri posudzovaní otázok diskriminácie je dôležité zaujať prierezový prístup; zdôrazňuje, že rasizmus, diskriminácia, xenofóbia, antisemitizmus a

islamofóbia, ako aj náboženské prenasledovanie a s ním spojená neznášanlivosť sú naďalej veľkým problémom na celom svete a že tieto problémy sa ešte viac zhoršili v dôsledku pandémie COVID-19;

29. odsudzuje rastúcu medzinárodnú hrozbu nenávisťných prejavov, a to aj na internete; konštatuje, že ženy sú s väčšou pravdepodobnosťou napádané online, čo má negatívny vplyv na ich politickú účasť a rodovú rovnosť v rozhodovacom procese; vyzýva na prijatie účinných opatrení, ktoré by reagovali na diskriminačné správanie a ukončili beztrestnosť, a na vypracovanie osobitných miestnych stratégií na pomoc v boji proti diskriminácii v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, v spolupráci s členskými štátmi a s príspevím Európskeho parlamentu, a to po konzultácii s miestnymi zástupcami a organizáciami občianskej spoločnosti; opätovne zdôrazňuje kľúčovú úlohu vzdelávania a dialógu pri podpore tolerancie, porozumenia a rozmanitosti;
30. s veľkým znepokojením berie na vedomie rozsah a dôsledky hierarchií na základe príslušnosti ku kaste, diskriminácie a porušovania ľudských práv vrátane odopierania prístupu k právnemu systému alebo zamestnaniu, pokračujúcej segregácie, chudoby a stigmatizácie a prekážok uplatňovania základných ľudských práv a ľudského rozvoja súvisiacich s kastou; opakuje svoju výzvu na vypracovanie politiky EÚ v oblasti diskriminácie na základe príslušnosti ku kaste a osobitných miestnych stratégií na pomoc v boji proti diskriminácii na základe príslušnosti ku kaste v krajinách, ktoré sú ňou najviac postihnuté; odporúča, aby sa Európsky parlament zaoberal diskrimináciou na základe príslušnosti ku kaste vo všetkých svojich príslušných výboroch a v delegáciách, aby vymenoval kontaktné miesto pre diskrimináciu na základe príslušnosti ku kaste a aby pri návštevách krajín, ktoré nie sú členmi EÚ a ktorých sa táto otázka týka, viedol konzultácie s relevantnými organizáciami a upozorňoval na diskrimináciu na základe príslušnosti ku kaste miestne orgány a iných partnerov a usporiadal každoročné vypočutie s cieľom preskúmať opatrenia a pokrok EÚ pri príležitosti Medzinárodného dňa boja za odstránenie rasovej diskriminácie;

Právo na ochranu pred mučením a neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním

31. odsudzuje akékoľvek konanie alebo pokus, pokiaľ ide o podnecovanie, povoľovanie, systematizáciu alebo súhlas, či schvaľovanie, ktoré sa týkajú mučenia a iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, nedobrovoľných zmiznutí, svojvoľného zadržiavania a mimosúdnych popráv za akýchkoľvek okolností vrátane presadzovania práva; vyzýva všetky krajiny, aby prijali a vykonávali účinné opatrenia s prístupom zameraným na obeť s cieľom zabrániť mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu a zároveň zabezpečiť vyvodenie zodpovednosti voči páchatelom; a vyjadruje poľutovanie nad tým, že ich používanie je v mnohých krajinách stále rozšírené; s veľkým znepokojením konštatuje trend nárastu prípadov mučenia na celom svete a rozšírenú beztrestnosť jeho páchatelov; vyzýva všetky krajiny, aby systematicky prehodnocovali svoje príslušné pravidlá vypočúvania a protokoly o správaní orgánov presadzovania práva v súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv;
32. vyjadruje poľutovanie nad existenciou väzňov svedomia na celom svete a vyzýva ESVČ a členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie o zabezpečenie ich bezpodmienečného prepustenia; vyzýva ESVČ a Komisiu, aby podporovali zriadenie a fungovanie

národných preventívnych mechanizmov v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, ako aj organizácií občianskej spoločnosti pôsobiacich v tejto oblasti; vyzýva EÚ, aby sa zapojila do dialógu s tretími krajinami s cieľom dosiahnuť, aby sa zlepšenie väzenských podmienok stalo hlavnou otázkou verejnej politiky, najmä riešením problému preplnenosti väzníc využívaním alternatív k zaisteniu; uznáva dôležitú úlohu organizácií občianskej spoločnosti a obhajcov ľudských práv v boji proti mučeniu a iným formám zlého zaobchádzania a naliehavo vyzýva EÚ, aby ich podporovala pri monitorovaní miest pozbavenia osobnej slobody v súlade s revidovanými usmerneniami EÚ o mučení;

33. vyzýva EÚ, aby nabádala tretie krajiny, aby zosúlادili svoje vnútroštátne ustanovenia o súdnych zárukách so svojimi medzinárodnými záväzkami (napr. kriminalizácia mučenia v súlade s UNCAT); odsudzuje všetky formy obchodovania s ľuďmi a nútenej práce vrátane tých, ktoré sú sponzorované štátmi, a všetky formy moderného otroctva; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby prevzali vedúcu úlohu pri ich odstraňovaní a aby v prípade potreby zahrnuli osobitný odkaz v tejto súvislosti do dohôd EÚ s tretími krajinami;

Právo na účasť verejnosti

34. konštatuje, že právo na aktívnu a pasívnu účasť na slobodných, transparentných a spravodlivých voľbách sa nedodržiava v autoritárskych, totalitných a neliberálnych režimoch, ale aj v mnohých demokratických krajinách sa vyskytuje čoraz viac prekážok brániacich plnému využívaniu týchto práv; zdôrazňuje, že tieto režimy vedú falošné voľby s cieľom upevniť svoju moc, keďže im chýba skutočná politická súťaž, legitimita a pluralizmus; vyzýva na posilnenie úsilia o zaručenie verejnej účasti menších, ako aj na zvýšenie zastúpenia žien a mladých ľudí vo volebných procesoch; zdôrazňuje úlohu volebných pozorovateľských misií Európskej únie pri nezávislom a nestrannom hodnotení volebných procesov, ktoré monitorujú; vyzýva na prijatie opatrení nadväzujúcich na prijatie a vykonávanie odporúčaní týchto volebných pozorovateľských misií v tretích krajinách a žiada, aby boli začlenené ako kľúčový prvok do rámca vzťahov medzi EÚ a príslušnou treťou krajinou; konštatuje, že čoraz častejšie sa stáva, že krajiny odmietajú pozvať EÚ na pozorovanie volieb, a vyzýva ESVC, aby sa touto situáciou zaoberala;

Kultúrne práva

35. potvrdzuje univerzálnosť kultúrnych práv ako formy ľudských práv, ktorá umožňuje jednotlivcom, ako aj skupinám ľudí rozvíjať a vyjadrovať svoju ľudskosť a identitu; podporuje mandát osobitného spravodajcu OSN v oblasti kultúrnych práv s cieľom zviditeľniť kultúrne práva v systéme ľudských práv a podporiť lepšie pochopenie závažnosti ich porušovania a možnosti ich realizácie pre všetkých a žiada obnovenie mandátu osobitného spravodajcu po roku 2024; dôrazne odsudzuje ničenie historického, umeleckého a kultúrneho dedičstva v konfliktoch, ako aj systematické a politicky alebo ideologicky cielené ničenie historického, umeleckého a kultúrneho dedičstva a likvidáciu identity a kultúry suverénnych štátov, národov alebo menších; odsudzuje nezákonné odstraňovanie predmetov kultúrnej hodnoty a obchodovanie s nimi; vyzýva na návrat kultúrnych diel a artefaktov na miesta ich pôvodu; pripomína, že ničenie kultúrneho dedičstva môže predstavovať vojnový zločin a porušenie ľudských práv, a v tejto súvislosti pripomína záväzky medzinárodného spoločenstva týkajúce sa

zodpovednosti za ochranu, a to aj v súvislosti s ochranou kultúrneho dedičstva počas ozbrojených konfliktov a po nich;

Práva žien vrátane sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv a rodová rovnosť

36. zdôrazňuje, že práva žien a rodová rovnosť sú nevyhnutnými a nedeliteľnými ľudskými právami, ako aj základom právneho štátu a odolných demokracií; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že milióny žien a dievčat naďalej zažívajú diskrimináciu a násilie, najmä tie najzraniteľnejšie v súvislosti s konfliktmi, po skončení konfliktov a v súvislosti s vysídlením, a to najmä ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, ktoré sú vystavené dvojitej diskriminácii, a že ženám a dievčatám je odopieraná ich dôstojnosť, samostatnosť vrátane telesnej integrity, a dokonca život; odsudzuje pokračujúci a rastúci odpor proti rodovej rovnosti a právam žien vrátane všetkých pokusov o zrušenie existujúcich práv a ochrany, ako aj právnych predpisov, politik a postupov, ktoré v mnohých krajinách naďalej popierajú alebo obmedzujú tieto práva, a to najmä v súvislosti so sexuálnym a reprodukčným zdravím a právami (SRZP), čo môže predstavovať rodový apartheid; odsudzuje všetky formy rodovo podmieneného násillia, ako aj vykorisťovania, a vyjadruje znepokojenie nad nútenými manželstvami a zneužívaním, násillm a vraždami v mene cti páchanými na ženách a dievčatách; vyzýva EÚ, jej členské štáty a podobne zmýšľajúcich partnerov, aby zintenzívnili svoje úsilie o zabezpečenie plného uplatňovania a ochrany ich ľudských práv; víta pristúpenie EÚ k Istanbulskému dohovoru a vyzýva členské štáty EÚ, ktoré tak ešte neurobili, aby ho čo najskôr ratifikovali a uplatňovali; podporuje úlohu stáleho predstaviteľa EÚ pre rodovú rovnosť a rozmanitosť a angažovanosť OZEÚ pre ľudské práva v týchto oblastiach; požaduje chartu práv žien EÚ;
37. uznáva, že podpora a ochrana sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv (SRZP) je základom pre dosiahnutie rodovej rovnosti a potvrdzuje právo na prístup ku komplexným službám v oblasti SRZP vrátane modernej antikoncepcie, bezpečného a legálneho umelého prerušenia tehotenstva, zdravotnej starostlivosti o matky a prenatalnej a postnatalnej zdravotnej starostlivosti, asistovanej reprodukcie a prístupu k vzdelávaniu a informáciám v oblasti SRZP vrátane komplexnej sexuálnej výchovy bez akejkoľvek formy diskriminácie, nátlaku alebo násillia; vyzýva EÚ, ESVČ a členské štáty, aby v mnohostranných a dvojstranných vzťahoch prijali rozhodné opatrenia na uprednostnenie a presadzovanie SRZP vrátane prístupu k bezpečnému a legálnemu umelému prerušeniu tehotenstva v súlade s medzinárodným právom a normami v oblasti ľudských práv a usmerneniami WHO;
38. uznáva zvýšenú zraniteľnosť žien patriacich k menšinám, ako sú etnické a náboženské spoločenstvo alebo spoločenstvo viery, najmä na miestach s prítomnosťou radikalizovaných skupín a násillných milícií; dôrazne odsudzuje všetky násillné činy vo všetkých formách vrátane sexuálneho násillia, únosov, núteného vysídlenia, obchodovania so ženami alebo ich zabíjania páchaných na základe etnickej príslušnosti, náboženstva alebo viery, alebo tých, ktoré sú motivované radikálnymi a extrémistickými programami; dôrazne odsudzuje diskrimináciu a porušovanie ľudských práv žien s prelínajúcimi sa identitami vrátane žien patriacich k etnickým menšinám; opakuje svoju výzvu členským štátom, aby prijali a vykonávali stratégie, politiky a programy na podporu SRZP marginalizovaných skupín žien a na odstránenie systémových, finančných, právnych, praktických a sociálnych prekážok, ktorým tieto

ženy čelia, a aby zaistili ochranu a rešpektovanie SRZP kdekoľvek;

39. opakuje, že odsudzuje prax náhradného materstva, čo je globálny jav, pri ktorom sú ženy na celom svete vystavené vykorisťovaniu a obchodovaniu s ľuďmi a ktorý je zameraný najmä na finančne a sociálne zraniteľné ženy; zdôrazňuje jeho závažný vplyv na ženy, práva žien a zdravie žien a podčiarkuje jeho cezhraničné dôsledky;
40. vyzýva EÚ, aby sa pri vykonávaní akčného plánu pre rodovú rovnosť III, pri vypracúvaní miestnej stratégie EÚ proti diskriminácii na základe pohlavia a pri príslušných odvetvových činnostiach zaoberala prierezovosťou vypracovaním politiky boja proti rôznym formám diskriminácie, ktorým čelia milióny žien a dievčat, ktoré sú obeťami porušovania ľudských práv vrátane sexuálneho zneužívania a násilia, vysídľovania, nútenej a/alebo otrockej práce, prostitúcie a obchodovania s ľuďmi, a zahrnutím rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat do všetkých aspektov vonkajších vzťahov a rozvojovej spolupráce, a to prijatím feministickej zahraničnej, rozvojovej a obrannej politiky EÚ v súlade s jej globálnymi záväzkami;
41. vyzýva na väčšie úsilie o odstránenie sexuálneho násilia ako vojnovkej zbrane a na boj proti beztretnosti páchatel'ov takéhoto násilia; vyzýva Komisiu aby pokračovala v úsilí o úplné odstránenie mrzačenia ženských pohlavných orgánov, masovej sterilizácie a núteného umelého prerušenia tehotenstva na celom svete;

Práva menšín

42. pripomína, že väčšina hnacích síl násilných konfliktov na celom svete zahŕňa sťažnosti menšín na vylúčenie, diskrimináciu a nerovnosti spojené s porušovaním ľudských práv menšín, ako uviedol osobitný spravodajca OSN pre otázky menšín; zdôrazňuje potrebu začleniť ochranu práv menšín a rozvoj ochranných mechanizmov na úrovni OSN; pripomína povinnosť štátov chrániť práva svojich národnostných, etnických, kultúrnych, náboženských alebo jazykových menšín na svojom území; vyjadruje poľutovanie nad prípadmi politik násilnej asimilácie národnostných, etnických a jazykových menšín na celom svete tým, že sa nerešpektujú ich základné a ľudské práva, a to napriek medzinárodným povinnostiam a záväzkom chrániť menšiny; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby aktívne podporovali tretie krajiny pri dodržiavaní základných ľudských práv národnostných, etnických a jazykových menšín vo všetkých oblastiach; vyzýva Komisiu, aby podporovala ochranu práv menšín, a to aj ako prioritu v rámci tematického programu pre ľudské práva a demokraciu Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa;
43. zdôrazňuje vonkajší rozmer akčného plánu EÚ proti rasizmu a vyzýva Komisiu, ESVČ a delegácie EÚ, aby spolupracovali s partnermi v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, s cieľom podporiť rozvoj podobných stratégií a politik v dialógu so zástupcami organizácií občianskej spoločnosti a členmi marginalizovaných a zraniteľných komúnit na základe prístupu načrtnutého v usmerňovacom nástroji Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva o diskriminácii na základe pôvodu, ktorý by mal zahŕňať škálu možných opatrení EÚ, ako je podpora legislatívnych zmien a vykonávanie, plány viditeľnosti a podporné programy;

Práva migrantov a utečencov

44. odsudzuje porušovanie ľudských práv a bezpečnosti migrantov, utečencov a násilne vysídlených osôb; opätovne potvrdzuje ich neodňateľné ľudské práva a pripomína povinnosť štátov chrániť ich v súlade s príslušným medzinárodným právom; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby účinne dodržiavali tieto práva v rámci migračných a azylových politík EÚ a ich spolupráce s partnerskými krajinami v tejto súvislosti; odsudzuje rastúci trend xenofóbie, rasizmu a diskriminácie voči migrantom; zdôrazňuje, že utečenci a migranti, najmä tí, ktorí sú bez dokladov, čelia rôznym formám násillia, a to aj počas presídlenia, ako je sexuálne a rodovo motivované násillie, ako aj mnohým prekážkam, napríklad v prístupe ku vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti, dôstojnému bývaniu a iným základným službám; je mimoriadne znepokojený bezprecedentným počtom násilne vysídlených osôb v dôsledku porušovania ľudských práv, ktorý sa za posledných 10 rokov zdvojnásobil; víta aktiváciu smernice o dočasnej ochrane¹⁷ a vyzýva na jej využívanie v prípade potreby; vyzýva na posilnenie úsillia v oblasti ochrany práv migrantov a na zabezpečenie ich prístupu ku všetkým základným službám, a to aj počas tranzitu, a na dodržiavanie zásady zákazu vrátenia; vyzýva na okamžité ukončenie nezákonnej praxe zavračania migrantov na vonkajších hraniciach; žiada, aby sa riešili základné príčiny migrácie a núteného vysídľovania;
45. zdôrazňuje význam zásad solidarity a spoločnej zodpovednosti členských štátov pri riešení migračných tokov, a to aj s cieľom zmierniť problémy, ktorým čelia členské štáty prvého príchodu; opätovne potvrdzuje svoju podporu plánu pre Pakt o migrácii a azyle; naliehavo vyzýva spoluzákonodarcov, aby zdvojnásobili svoje úsillie o dokončenie reformy legislatívneho rámca v oblasti azylu a migrácie do konca súčasného volebného obdobia;
46. trvá na tom, aby všetky dohody o migrácii, spolupráci a readmisii EÚ a jej členských štátov so štátmi, ktoré nie sú členmi EÚ, boli v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv, utečeneckým právom a námorným právom, najmä s Dohovorom o právnom postavení utečencov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začlenili mechanizmy predbežného hodnotenia aj monitorovania do hodnotenia toho, aký dosah má spolupráca s tretími krajinami v oblasti migrácie na dodržiavanie ľudských práv, a aby zdieľali výsledky s Parlamentom; je hlboko znepokojený praxou uzatvárania neformálnych dohôd s tretími krajinami v súvislosti so spoluprácou v oblasti migrácie, nad ktorými Parlament nemá žiaden dohľad; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili transparentnosť a umožnili parlamentnú kontrolu a demokratický dohľad, najmä pokiaľ ide o spoluprácu so stranami, o ktorých je známe, že porušujú ľudské práva; trvá na tom, že ľudské práva musia byť zahrnuté a monitorované vo všetkých činnostiach Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) a Agentúry Európskej únie pre azyl (EASO);
47. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zabezpečili úplnú transparentnosť poskytovania finančných prostriedkov EÚ pre tretie krajiny v súvislosti s migráciou a zaručili, že to priamo ani nepriamo neľahčí páchanie porušovania ľudských práv alebo beztrestnosť takéhoto porušovania; vyzýva, aby humanitárne operácie financované EÚ zohľadňovali osobitné potreby detí a iných zraniteľných skupín a zabezpečili ich ochranu počas vysídlenia; v tejto súvislosti odsudzuje umiestňovanie detí migrantov do zariadení

¹⁷ Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsillia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

určených na zaistenie, najmä ak sú oddelené od svojich rodičov alebo zákonných opatrovníkov;

48. dôrazne odsudzuje prevádzачské siete zapojené do prevádzania migrantov a obchodovania s ľuďmi a vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie v boji proti týmto sieťam a predchádzali prevádzачstvu, a to aj prostredníctvom spolupráce s tretími krajinami, v súlade s európskymi a medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv; zdôrazňuje, že v dôsledku nedostatku bezpečných a legálnych migračných trás profitujú prevádzачské siete, ktoré sú zodpovedné za tragické straty na ľudských životoch na migračných trasách; zdôrazňuje, že šírenie informácií a kampane na zvyšovanie informovanosti o rizikách prevádzачstva majú zásadný význam;

Práva pôvodného obyvateľstva

49. s poľutovaním konštatuje, že pôvodné obyvateľstvo naďalej čelí rozsiahlej a systematickej diskriminácii a prenasledovaniu na celom svete vrátane núteného vysídľovania; odsudzuje svojvoľné zatýkanie a zabíjanie obhajcov ľudských práv a pôdy, ktorí sa zasadujú za práva pôvodného obyvateľstva; zdôrazňuje, že presadzovanie práv pôvodného obyvateľstva a ich tradičných postupov je kľúčom k dosiahnutiu udržateľného rozvoja, boju proti zmene klímy a zachovaniu biodiverzity; naliehavo žiada vlády, aby realizovali rozvojové a environmentálne politiky, ktoré rešpektujú hospodárske, sociálne a kultúrne práva a ktoré zapájajú pôvodné a miestne obyvateľstvo v súlade s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja; pripomína požiadavku, aby EÚ, jej členské štáty a ich partneri v rámci medzinárodného spoločenstva prijali všetky potrebné opatrenia na úplné uznanie, ochranu a presadzovanie práv pôvodných obyvateľov a na ochranu vrátane ich jazyka, pôdy, územia a zdrojov, ako sa uvádza v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva, najmä v súvislosti so slobodným, predchádzajúcim a informovaným súhlasom; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zabezpečili angažovanosť v dobrej viere a dodržiavanie uvedených práv prostredníctvom obchodných nástrojov EÚ a príslušných právnych predpisov EÚ, ktoré sa vzťahujú na spoločnosti so sídlom v EÚ; nabáda na ratifikáciu Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce (MOP) č. 169 o domorodom a kmeňovom obyvateľstve;
50. vyzýva všetky štáty vrátane členských štátov EÚ, aby zabezpečili, že pôvodné obyvateľstvo a miestne komunity budú začlenené do rokovaní a rozhodovacích procesov medzinárodnej diplomacie v oblasti klímy; nabáda Komisiu, aby naďalej podporovala dialóg a spoluprácu medzi pôvodnými obyvateľmi a EÚ;

Ľudské práva, podnikanie a obchod

51. zdôrazňuje úlohu obchodu ako hlavného nástroja na podporu a zlepšovanie situácie v oblasti ľudských práv v partnerských krajinách EÚ vrátane všeobecného systému preferencií plus (VSP+); konštatuje však, že v niektorých dotknutých krajinách došlo len k malému alebo žiadnemu zlepšeniu; vyjadruje poľutovanie nad škodlivými účinkami nadmerných a vykorisťujúcich obchodných činností na ľudské práva a demokraciu a odsudzuje tie spoločnosti, ktoré nezákonne využívajú prírodné zdroje, čo má negatívny vplyv na uplatňovanie ľudských práv v miestnych komunitách;
52. vyzýva EÚ, aby zabezpečila doplňujúce a ambiciózne európske a medzinárodné

nástroje, ktoré by stanovili dôrazné a podstatné povinnosť vrátane prístupu k spravodlivosti a účinnej nápravy pre dotknuté osoby; v tejto súvislosti požaduje rýchlu a ambicióznú konečnú dohodu o smernici o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti so záväznými pravidlami EÚ o zodpovednom správaní podnikov, pokiaľ ide o ľudské, pracovné a environmentálne práva, a včasnú finalizáciu zákazu výrobkov z nútenej práce s cieľom zabezpečiť, aby výrobky vyrobené z nútenej práce boli na trhu Únie zakázané; zdôrazňuje, že zmysluplné zapojenie zainteresovaných strán, ktoré zahŕňa obeť, zástupcov obetí, zamestnanecké odbory a iné zainteresované strany, je zastrešujúcou a trvalou súčasťou procesu náležitej starostlivosti a je tiež základným krokom na identifikáciu, riešenie a nápravu nútenej práce; zdôrazňuje význam opatrení na nápravu a prístup k spravodlivosti, ktoré sú v súlade so základnými zásadami OSN v oblasti podnikania a ľudských práv vrátane finančných a nefinančných opatrení po konzultácii s obeťami; vyzýva Komisiu, aby predložila Rade odporúčanie s cieľom získať ambiciózný mandát pre EÚ, aby sa čo najskôr zapojila do prebiehajúcich rokovaní o právne záväznom nástroji OSN o podnikaní a ľudských právach; vyzýva Komisiu, ESVČ a delegácie EÚ, aby sa v dialógu s tretími krajinami a pri ich podpore pri vypracúvaní vlastných národných akčných plánov zasadzovali za sociálnu zodpovednosť podnikov, zodpovednosť podnikov a tieto zásady;

53. pripomína, že podniky nesú zodpovednosť za zaistenie toho, aby ich operácie a dodávateľské reťazce neboli zapojené do porušovania ľudských práv vrátane útokov proti obhajcom environmentálnych práv, práv pôvodného obyvateľstva a pracovných práv; zdôrazňuje, že v prvom rade štáty a ďalší aktéri, ako sú spoločnosti a podniky, sú povinní zmierňovať účinky zmeny klímy, zabraňovať ich negatívnemu vplyvu na ľudské práva a podporovať vhodné politiky v súlade s povinnosťami v oblasti ľudských práv, ako aj niest' za tieto činnosti zodpovednosť;
54. pripomína, že právo na prácu je zakotvené v článku 23 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, a v tejto súvislosti zdôrazňuje, že malé a stredné podniky (MSP) poskytujú viac ako dve tretiny pracovných miest na celom svete a môžu podporovať rozvoj sociálnych a hospodárskych práv; v tejto súvislosti pripomína, že je dôležité zabezpečiť primerané rovnaké podmienky pre MSP;
55. zdôrazňuje, že sloboda podnikania je právo zakotvené v článku 16 Charty základných práv EÚ; vyzýva EÚ a členské štáty, aby viedli diskusiu v OSN a na iných multilaterálnych fórach s cieľom dosiahnuť uznanie ľudského práva na slobodu podnikania v celosvetovom meradle;

Práva LGBTIQ+ osôb

56. vyjadruje poľutovanie nad porušovaním ľudských práv vrátane diskriminácie, stigmatizácie, segregácie, prenasledovania, násillia a zabíjania, ktoré sa týka lesbiem, gejom, bisexuálnych, transrodových, nebinárných, intersexuálnych a queer (LGBTIQ+) osôb na celom svete, ako aj obhajcov ich práv; uznáva dôležitosť inkluzívneho vzdelávania v boji proti diskriminácii už od jej raného štádia; je mimoriadne znepokojený šírením nenávisťnej argumentácie a právnych predpisov zameraných proti LGBTIQ+ osobám a obhajcom ľudských práv; vyzýva krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, aby prijali osobitné politiky na ochranu LGBTIQ+ osôb a poskytli im nástroje na bezpečné nahlásenie porušovania ich práv; vyzýva krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, aby

odstránili právne ustanovenia, ktoré priamo alebo nepriamo vedú k diskriminácii, obťažovaniu a prenasledovaniu LGBTIQ+ osôb; znova vyzýva na úplné vykonávanie stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 ako nástroja EÚ na zlepšenie situácie LGBTIQ+ osôb na celom svete; vyjadruje osobitné znepokojenie nad LGBTIQ+ osobami žijúcimi v nedemokratických režimoch a vyzýva na vytvorenie pružných mechanizmov na ich ochranu, ako aj na ochranu obhajcov ich práv; vyzýva EÚ a členské štáty, aby dôkladne a dôsledne uplatňovali usmernenia EÚ na podporu a ochranu požívania všetkých ľudských práv LGBTIQ osôb vo svojej vonkajšej politike;

Práva dieťaťa

57. dôrazne odsudzuje zhoršovanie dodržiavania práv dieťaťa a rastúce porušovanie týchto práv, a to aj prostredníctvom násilia, skorých a nútených manželstiev, sexuálneho zneužívania a vykorisťovania, mrzačenia pohlavných orgánov, obchodovania s ľuďmi, detskej práce, vrátane nútenej práce, nábora detských vojakov, a to aj zo strany zločineckých gangov, nedostatočného prístupu k vzdelávaniu vrátane práva učiť sa o vlastnej kultúre, tradíciách a jazykoch, ako aj k zdravotnej starostlivosti, podvýživy, segregácie a extrémnej chudoby; odsudzuje únosy, násilné oddeľovanie alebo deportácie, adopcie a násilnú asimiláciu detí vrátane detí z etnických menšín, najmä v prípadoch vojny a konfliktu; upozorňuje na stále veľký počet detí na celom svete, ktoré sú nútené pracovať, zvyčajne v nebezpečných podmienkach; znovu žiada systematický a konzistentný prístup k podpore a obrane práv detí prostredníctvom všetkých politík EÚ; vyzýva na začlenenie osobitného prístupu k právam dieťaťa do súdnych procesov, čím sa zlepši prístup detí k spravodlivosti a účinným prostriedkom nápravy a zabezpečí sa zodpovednosť páchatel'ov; zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť udržateľné spôsoby reintegrácie a odškodnenia detí, ktorých práva boli porušené v konfliktoch na celom svete; naliehavo žiada úplnú a všeobecnú ratifikáciu Dohovoru OSN o právach dieťaťa;
58. zdôrazňuje úlohu vzdelávania v rozvoji detí a mladých ľudí na celom svete; zdôrazňuje, že prístup k univerzálnemu, inkluzívnemu a kvalitnému vzdelávaniu je ľudským právom, ktoré by malo zahŕňať zvyšovanie povedomia o ich ľudských právach, ako aj o tom, v čom spočíva porušenie ich práv a ako ho nahlásiť; konštatuje, že podľa článku 26 Všeobecnej deklarácie ľudských práv majú rodičia prednostné právo voľby typu vzdelania, ktoré sa musí ich deťom poskytnúť; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby urobili všetko pre to, aby sa právo na vzdelanie dodržiavalo na celom svete vrátane utečeneckých táborov a centier; vyzýva Komisiu a ESVČ, aby zachovali silné financovanie vzdelávania prostredníctvom vonkajších finančných nástrojov Únie a podporovali krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, pri vytváraní a rozvoji kvalitných vzdelávacích systémov; zdôrazňuje, že všetky vzdelávacie a školské materiály musia byť v súlade s normami UNESCO v oblasti vzdelávania;

Práva osôb so zdravotným postihnutím

59. je znepokojený problémami týkajúcimi sa plného uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím, ako je prístup k inkluzívnemu a kvalitnému vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti a zamestnaniu, ako aj účasť na politickom živote; opätovne vyzýva EÚ, aby pomáhala na celom svete pri rozvoji politík na podporu opatrovateľov osôb so zdravotným postihnutím; vyzýva všetky zainteresované strany, aby zvyšovali spoločenské povedomie a bojovali proti diskriminačnému správaniu voči osobám so

zdravotným postihnutím; opätovne vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili svoje úsilie na podporu rovnakých práv pre osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom vonkajšej činnosti EÚ, a to aj vo vzťahu ku kandidátskym krajinám, v súlade s existujúcimi záväzkami zmluvných strán Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť systematický a štruktúrovaný dialóg s organizáciami zastupujúcimi osoby so zdravotným postihnutím v partnerských krajinách a realizovať politiky, ktoré zaručia plné uplatňovanie ich ľudského práva na rovnakú účasť v spoločnosti vrátane uplatňovania ich volebného práva, pričom sa zohľadnia ich špecifické potreby a perspektívy; opätovne vyzýva EÚ, aby pomáhala partnerským krajinám pri rozvoji politík na podporu vysokokvalitnej, prístupnej a cenovo dostupnej starostlivosti; vyzýva na urýchlené prijatie návrhu smernice Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu;

Práva starších osôb

60. opakuje svoju výzvu adresovanú EÚ a jej členským štátom, aby vyvinuli nové spôsoby na posilnenie práv starších ľudí s prihliadnutím na viaceré výzvy, ktorým čelia, ako je okrem iného diskriminácia na základe veku, chudoba, násilie, nedostatočná sociálna ochrana, samota a digitálne vylúčenie; vyzýva krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, aby prijali politiky, ktoré uľahčia starším ľuďom prístup ku kvalitnej, dostupnej a cenovo prijateľnej zdravotnej starostlivosti, sociálnym a právnym službám, pričom osobitnú pozornosť by mali venovať boju proti riziku chudoby najmä starších žien v dôsledku rozdielov v odmeňovaní mužov a žien počas ich pracovného života; zdôrazňuje, že by mala byť zaručená ich autonómna účasť na verejných záležitostiach a že by mali mať možnosť plne a dôstojne využívať svoje ľudské práva a základné slobody;

Právo na výživu, vodu a sanitáciu

61. pripomína, že právo na výživu, na bezpečnú pitnú vodu a hygienu vrátane fyzického a ekonomického prístupu k bezpečným a vhodným potravinám, vode a hygienickým systémom je medzinárodne uznaným ľudským právom; je mimoriadne znepokojený problémami v oblasti práva na výživu na celom svete, najmä v situáciách vojny a konfliktov, ako aj prírodnými katastrofami a extrémnymi poveternostnými podmienkami v dôsledku zmeny klímy; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby presadzovali povinné usmernenia o práve na výživu v rámci systému OSN; vyzýva na prijatie verejných politík na boj proti hladu, najmä u detí, vrátane posilnenia medzinárodnej spolupráce v reakcii na celosvetovú potravinovú neistotu a poskytnutia naliehavej pomoci obyvateľstvu ohrozenému hladomorom a podvýživou;
62. vyzýva EÚ, jej členské štáty a medzinárodné spoločenstvo, aby okamžite zintenzívnili svoje úsilie o zastavenie trendu vznikajúceho vážneho nedostatku potravín; zdôrazňuje, že potravinovú bezpečnosť zhoršilo mnoho konfliktov na celom svete vrátane súčasných konfliktov v krajinách, ktoré sú veľkými svetovými vývozcami primárnych potravinových výrobkov, najmä obilia, s obrovskými dôsledkami vo viacerých oblastiach sveta; dôrazne odsudzuje využívanie alebo hrozbu potravinovej neistoty ako politického nástroja vojny, ako aj nepriaznivé účinky špekulácií s cenami potravín;

Právo na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie

63. zdôrazňuje, že klimatická kríza a jej vplyv na životné prostredie a biodiverzitu majú priamy vplyv na účinné uplatňovanie všetkých ľudských práv a že tieto problémy sú prepojené a vzájomne sa ovplyvňujú; vyzýva na urýchlené prijatie politík na zlepšenie medzinárodnej spolupráce a posilnenie budovania kapacít v tejto oblasti, ako sa uvádza v rezolúcii 76/300 Valného zhromaždenia OSN; uznáva kriticky dôležitú prácu organizácií občianskej spoločnosti, obhajcov environmentálnych ľudských práv a domorodých aktivistov pri zachovaní a ochrane životného prostredia a biodiverzity; vyjadruje poľutovanie nad rizikom a odsudzuje všetky formy násilia, ktorému čelia obhajcovia environmentálnych ľudských práv, a vyzýva na zaručenie ich účinnej ochrany; zdôrazňuje, že je potrebné účinne riešiť vysídľovanie ľudí spôsobené ničením životného prostredia a zmenou klímy, ktoré zvyšuje riziko porušovania ľudských práv a zraniteľnosť voči rôznym formám vykorisťovania; vyzýva EÚ a členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie na podporu regionálnych mechanizmov, ako je osobitný spravodajca OSN pre ochrancov životného prostredia a dohoda z Escazú¹⁸;
64. naliehavo vyzýva EÚ, OSN a regionálne mechanizmy v oblasti ľudských práv, aby prevzali väčšiu úlohu pri ochrane globálnych ekosystémov a ochrancov životného prostredia, najmä tam, kde má zmena klímy závažný vplyv na pôvodné a miestne komunity; vyzýva EÚ, aby podporovala iniciatívu na úrovni OSN pre medzinárodných pozorovateľov s cieľom monitorovať závažné škody alebo krízy v životnom prostredí, alebo situácie, v ktorých sú obhajcovia environmentálnych práv najviac ohrození, a aby sa spojila s orgánmi a pomáhala im pri vytváraní ochranných podmienok pre týchto obhajcov;
65. nabáda EÚ a členské štáty, aby presadzovali uznanie ekocídy za trestný čin podľa medzinárodného práva podľa Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu;
66. pripomína, že prechod na čistú energiu musí byť spravodlivý a musí rešpektovať základné práva každého človeka; zdôrazňuje, že navrhovanie a realizácia politík a projektov energetickej transformácie by sa malo uskutočňovať spôsobom, ktorý nezhoršuje porušovanie ľudských práv a nepoškodzuje životné prostredie;

Ľudské práva a digitálne technológie

67. je znepokojený hrozbou, ktorú môže umelá inteligencia predstavovať pre demokracie a ľudské práva, najmä ak nie je riadne regulovaná; víta závery Rady z 26. júna 2023 o posilnení úlohy a vedúceho postavenia EÚ v oblasti globálnej digitálnej správy, najmä jej pozície tvorcu globálneho súboru digitálnych pravidiel, a v tomto zmysle víta návrh nariadenia na harmonizáciu pravidiel v oblasti umelej inteligencie, ktoré musia chrániť ľudské práva, najmä právo na súkromný život a nediskrimináciu, a výhody, ktoré umelá inteligencia môže ponúknuť pre ľudský blahobyt; zdôrazňuje, že nové a vznikajúce technológie, ako je špionážny softvér, si vyžadujú naliehavý dohľad, spoľahlivú transparentnosť a primerané záruky; zdôrazňuje význam prístupu k týmto technológiám založeného na ľudských právach; odsudzuje využívanie nových a vznikajúcich technológií ako nátlakových nástrojov s cieľom zvýšiť obťažovanie, zastrešovanie a

¹⁸ Regionálna dohoda o prístupe k informáciám, účasti verejnosti a spravodlivosti v Latinskej Amerike a Karibiku zo 4. marca 2018.

prenasledovanie obhajcov ľudských práv, aktivistov, novinárov, právnikov a menších; zastáva pevné stanovisko, že vývoz špionážneho softvéru z Únie do tretích krajín, kde sa takéto nástroje používajú proti aktivistom za ľudské práva, novinárom a kritikom vlády, je vážnym porušením základných práv zakotvených v charte a hrubým porušením vývozných pravidiel Únie;

68. vyjadruje poľutovanie nad praktikami okrem iného autoritárskych a totalitných režimov, ktorých cieľom je obmedziť prístup občanov k internetu vrátane výpadkov internetu počas verejných zhromaždení a protestov; trvá na tom, že je dôležitý otvorený, slobodný, stabilný a bezpečný kybernetický priestor, v ktorom sa presadzujú základné hodnoty demokracie, ľudských práv a právneho štátu; zdôrazňuje, že je dôležité, aby digitálna diplomacia EÚ presadzovala prístup k digitálnym technológiám založený na ľudských právach;
69. je znepokojený používaním kybernetických útokov, ktoré sa považujú za hybridné hrozby a ktoré sa často používajú na zasiahnutie služieb a infraštruktúry, ktoré sú dôležité pre civilné obyvateľstvo; je znepokojený nárastom tohto javu, pretože môže viesť aj k porušovaniu digitálnych práv ľudí a zintenzívniť násilie offline;
70. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby podporovali prijatie právnych predpisov o dezinformáciách a nenávistných prejavoch v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, aby výslovne zakazovali a trestali prejavy podnecujúce diskrimináciu, nenávisť alebo násilie na základe rasy, etnického pôvodu, národnosti, sociálnej triedy, zdravotného postihnutia, kasty, náboženstva, viery, veku, sexuálnej orientácie a pohlavia alebo rodovej identity a aby vyvíjali tlak na technologické spoločnosti a platformy sociálnych médií, aby podporovali online prostredie citlivé k ľudským právam;

Posilnenie súboru nástrojov EÚ na podporu a ochranu ľudských práv a demokracie na celom svete

Akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu

71. konštatuje, že doterajšie vykonávanie akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu zo strany EÚ a jej členských štátov, aj keď je značné, stále zaostáva a je ťažké ho posúdiť, pretože chýbajú časovo vymedzené a konkrétne ciele; berie na vedomie v preskúmaní v polovici trvania akčného plánu poznámku, pokiaľ ide o bezprecedentné výzvy, ktorým svet od jeho prijatia čelí a o všeobecné zaostávanie v ochrane ľudských práv v posledných rokoch, pričom zároveň zdôrazňuje, že by to malo viesť k zlepšeniu vykonávania akčného plánu na zostávajúce obdobie s cieľom maximalizovať synergie a komplementárnosť medzi ľudskými právami a demokraciou na miestnej, vnútroštátnej a celosvetovej úrovni; víta hodnotenie činnosti EÚ voči obhajcom ľudských práv v rámci revízie; žiada, aby sa do pilierov budúceho akčného plánu EÚ začlenila ochrana a podpora univerzálnejosti ľudských práv a aby sa venovala osobitná pozornosť naratívom a nástrojom, ktoré v tejto oblasti používajú autoritárske a neliberálne režimy pri svojich útokoch; zdôrazňuje potrebu preklenúť rozdiel medzi strategickou víziou a cieľmi akčného plánu a jeho operačným rozmerom; zdôrazňuje, že je dôležité, aby členské štáty vzali akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu za svoj a verejne informovali o svojich opatreniach prijatých podľa tohto strategického dokumentu; nabáda národné a regionálne parlamenty, národné inštitúcie pre ľudské

práva a miestne organizácie občianskej spoločnosti, aby prispievali k vykonávaniu vonkajšej politiky EÚ v oblasti ľudských práv v spolupráci s príslušnými orgánmi na úrovni členských štátov;

Osobitný zástupca EÚ (OZEÚ) pre ľudské práva

72. plne podporuje prácu OZEÚ pre ľudské práva pri prispievaní k zviditeľneniu a súdržnosti činností EÚ v oblasti ľudských práv vo vonkajších vzťahoch EÚ; vyzýva ESVČ, aby posilnila svoju úlohu a zvýšila svoju viditeľnosť pri presadzovaní a ochrane ľudských práv v rámci spolupráce s tretími krajinami a podobne zmýšľajúcimi partnermi pri usmerňovaní vykonávania akčného plánu pre ľudské práva a demokraciu; vyzýva na väčšiu zodpovednosť, transparentnosť a viditeľnosť práce v rámci mandátu, a to aj prostredníctvom verejných správ o návštevách krajín, pracovnom programe a prioritách; domnieva sa, že rozsah mandátu oprávňuje vymenovať držiteľa mandátu na plný úväzok; trvá na tom, aby sa vymenovanie budúceho OZEÚ potvrdilo až po pozitívnom hodnotení zo strany parlamentného Výboru pre zahraničné veci a jeho Podvýboru pre ľudské práva a aby OZEÚ pravidelne podával správy Parlamentu;

Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa a tematický program pre ľudské práva a demokraciu

73. pripomína zásadnú úlohu Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa vrátane jeho tematického programu pre ľudské práva a demokraciu, ktorú ako hlavný nástroj EÚ zohráva pri presadzovaní a ochrane ľudských práv a demokracie na celom svete; vyzýva na zvýšenie podpory organizácií občianskej spoločnosti, prodemokratických aktivistov a mediálnych organizácií, a to aj prostredníctvom Európskej nadácie na podporu demokracie, vzhľadom na súčasné regresívne globálne trendy; zdôrazňuje, že je potrebné spolupracovať s občianskou spoločnosťou a miestnymi partnermi vo všetkých príslušných vonkajších činnostiach EÚ; opätovne zdôrazňuje význam zefektívnenia prístupu založeného na ľudských právach v rámci nástrojov vonkajšej činnosti EÚ;
74. pripomína svoju výzvu na väčšiu transparentnosť, pokiaľ ide o ustanovenia finančných dohôd v rámci NDICI týkajúce sa ľudských práv, a objasnenie mechanizmu a kritérií na pozastavenie takýchto dohôd v prípade porušenia ľudských práv, demokratických zásad a zásady právneho štátu; zdôrazňuje, že EÚ by sa mala prísne zdržať poskytovania rozpočtovej podpory ako spôsobu poskytovania pomoci režimom, ktoré hrubo porušujú medzinárodné normy v oblasti ľudských práv, demokracie a boja proti korupcii; zdôrazňuje, že v týchto prípadoch by sa podpora mala poskytovať prostredníctvom občianskej spoločnosti; žiada, aby EÚ zvlášť dôkladne posúdila všetky porušenia spojené s vlastnými politikami a projektmi Únie a financovaním v tretích krajinách a aby im zabránila, a to aj vytvorením mechanizmu podávania sťažností pre jednotlivcov alebo skupiny, ktorých práva mohli byť porušené činnosťou EÚ v týchto krajinách;
75. pripomína, že EÚ vo svojej vonkajšej činnosti v rámci NDICI deklarovala svoj záväzok podporovať prechod od inštitucionálnej k rodinnej a komunitnej starostlivosti; vyzýva preto inštitúcie EÚ, aby vylúčili financovanie ústavov vrátane na rekonštrukcie, výstavby alebo renovácie, ak to nie je súčasťou procesu deinštitucionalizácie;

Medzinárodné dohody EÚ

76. zdôrazňuje, že doložky o ľudských právach by sa mali uplatňovať koherentným spôsobom na všetky medzinárodné dohody EÚ s tretími krajinami vrátane sektorových a investičných dohôd a že by sa mali pozorne monitorovať a mali by byť podporené jasným súborom kritérií a postupov, ktoré sa majú dodržiavať v prípade porušovania ľudských práv, a mali by poskytovať základ pre praktické a flexibilné zapojenie tretej krajiny do problematiky ľudských práv; konštatuje, že do roku 2014 EÚ formálne aktivovala doložky o ľudských právach pri dvoch desiatkach príležitosti a odvtedy prijala len „primerané opatrenia“ podľa týchto doložiek pri jednej príležitosti; opakuje, že vzhľadom na vážne a pretrvávajúce porušovanie doložiek o ľudských právach partnerskými krajinami EÚ by EÚ mala rýchlo a rozhodne reagovať, v neposlednom rade aj pozastavením príslušných dohôd, ak sa iné možnosti ukážu ako neúčinné;
77. vyzýva na vykonávanie odporúčania ombudsmana EÚ týkajúceho sa vytvorenia portálu na vybavovanie sťažností v rámci obchodných a finančných nástrojov EÚ alebo na prispôbenie jednotného kontaktného miesta Komisie tak, aby umožňovalo podávanie sťažností týkajúcich sa nedodržiavania doložiek o ľudských právach, ktoré by mali byť dostupné, ústretové vo vzťahu k občanom a transparentné; nabáda inštitúcie EÚ a členské štáty, aby ďalej spolupracovali s ombudsmanom pri vytváraní nových stratégií a nástrojov na ochranu a podporu ľudských práv prostredníctvom obchodu; vyzýva Komisiu, aby zlepšila komunikáciu s Európskym parlamentom o svojich úvahách a rozhodnutiach týkajúcich sa presadzovania doložiek o ľudských právach v medzinárodných dohodách;

Dialógy EÚ o ľudských právach

78. zdôrazňuje dôležitú úlohu dialógov o ľudských právach v rámci súboru nástrojov EÚ v oblasti ľudských práv a ako kľúčového nástroja na vykonávanie akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu; zdôrazňuje, že tieto dialógy by sa mali zaoberať situáciou všetkých ľudských práv a demokracie spolu s príslušnými krajinami; zdôrazňuje úlohu nezávislých organizácií občianskej spoločnosti a potrebu zabezpečiť ich legitímnu účasť na seminároch prostredníctvom prípravy dialógov a opatrení nadväzujúcich na tieto dialógy; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti musí byť účasť občianskej spoločnosti nediskriminačná; konštatuje, že dialógy o ľudských právach by sa mali považovať za kľúčový prvok trvalej angažovanosti EÚ, a nie za cvičenie na zaškrťovanie políčok alebo samostatný nástroj; pripomína, že tieto dialógy sa musia využívať v spojení a v synergii s ďalšími nástrojmi a mali by sa viesť spôsobom orientovaným na výsledky a pravidelne prehodnocovať; zdôrazňuje, že nedosiahnutie konkrétnych výsledkov by malo mať dôsledky na širšie fungovanie dvojstranných vzťahov; opakuje, že je potrebné upozorniť na jednotlivé prípady vrátane tých, na ktoré upozorňuje Európsky parlament vo svojich naliehavých uzneseniach, a na prípady, ktorým bola udelená Sacharovova cena, a na finalistov tejto ceny, a zabezpečiť primerané následné opatrenia; vyzýva ESVČ a delegácie Európskej únie, aby zvýšili viditeľnosť týchto dialógov a ich výsledkov, a to aj prostredníctvom uverejnenia spoločného tlačového vyhlásenia, a aby poskytli primerané následné opatrenia;

Globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv (EUGHRSR – Magnitského zákon EÚ)

79. berie na vedomie obmedzené využívanie EUGHRSR (Magnitského zákon EÚ) ako kľúčového politického nástroja EÚ na obranu ľudských práv a demokracie na celom svete; berie však na vedomie výzvy, ktoré predstavuje požiadavka jednotnosti pri jeho prijímaní, a opakuje svoju výzvu na zavedenie hlasovania kvalifikovanou väčšinou pri rozhodnutiach o EUGHRSR; vyzýva na dynamickejšie a dôslednejšie využívanie tohto nástroja vrátane spolupráce s rovnako zmýšľajúcimi partnermi; vyzýva Radu, aby konala vo veci výziev na uvalenie sankcií, ktoré Parlament vyjadril vo svojich uzneseniach; plne podporuje možnosť uloženia cielených protikorupčných sankcií v súvislosti so závažným porušovaním ľudských práv, čo je dlhodobou prioritou Parlamentu, a víta v tejto súvislosti návrh Komisie a vyzýva na jeho rýchle prijatie Radou, či už prostredníctvom začlenenia do EUGHRSR alebo s iným režimom;
80. poukazuje na to, že konzistentné a jednotné uplatňovanie sankcií všetkými členskými štátmi má dôsledky na dôveryhodnosť a účinnosť vonkajšej činnosti EÚ; zdôrazňuje potrebu úplného presadzovania sankcií a vyzýva na účinné riešenie porušovania a obchádzania;

Činnosti na podporu demokracie

81. opakuje svoje znepokojenie nad narastajúcimi útokmi autoritárskych, totalitných a neliberálnych režimov na demokratické inštitúcie a normy a občiansku spoločnosť a nad pokusmi o prepísanie medzinárodných noriem; zdôrazňuje, že obrana a podpora demokracie na celom svete sa čoraz viac stáva geopolitickým a strategickým záujmom; domnieva sa, že je potrebné zvýšiť úsilie pri zvyšovaní informovanosti o podkopávaní demokratickej kultúry v tretích krajinách, a pripomína, že je potrebné ju posilniť; zdôrazňuje význam volebných pozorovateľských misií EÚ a príspevkov Parlamentu k rozvoju a zlepšovaniu ich metodiky; vyzýva tretie štáty, aby vykonali odporúčania volebných pozorovateľských misií EÚ a iných uznávaných medzinárodných subjektov s cieľom zlepšiť organizáciu a prostredie budúcich volebných procesov a prispieť tak k ich transparentnosti a zákonnosti s cieľom posilniť demokratické normy dotknutého štátu; víta prácu Európskej nadácie na podporu demokracie a pripomína, že je potrebné posilňovať jej aktivity a zdroje;

Podpora EÚ pre obhajcov ľudských práv a organizácie občianskej spoločnosti

82. je mimoriadne znepokojený útokmi na obhajcov ľudských práv, ako aj na ich rodiny, komunity a právnikov a ich obťažovaním a domnieva sa, že čoraz sofistikovanejšie prostriedky používané na ich prenasledovanie sú obzvlášť znepokojujúce; dôrazne odsudzuje zákony vrátane protiteroristických zákonov, zákonov o národnej bezpečnosti a zákonov proti hanobeniu, ktoré sa používajú na útoky na obhajcov ľudských práv a mimovládne organizácie, kriminalizáciu ich práce a ich stigmatizáciu; odsudzuje prenasledovanie mimovládnych organizácií prostredníctvom legislatívnych ustanovení v tretích krajinách, ako sú zákony o zahraničných agentoch a podobne, a iné obmedzenia, ktorým čelia pri svojej legitímnej činnosti; podporuje obhajcov ľudských práv, chváli ich a z celého srdca im ďakuje za ich odvážnu a kľúčovú prácu a vyzýva na opatrenia EÚ na zabezpečenie ich ochrany na celom svete; požaduje úplné a konzistentné uplatňovanie usmernení EÚ o obhajcoch ľudských práv zo strany EÚ a jej členských štátov, čím by sa podporil aktívny, holistický a dlhodobý prístup k ochrane obhajcov ľudských práv, ktorý by predvídal a zmierňoval závažné problémy, ako sú

útoky a hrozby namierené proti obhajcom ľudských práv, pričom musia oni sami, ich rodiny a komunity často platiť za ich činnosť vysokú daň; zdôrazňuje naliehavú potrebu komplexnej a včasnej revízie usmernení o obhajcoch ľudských práv s cieľom riešiť vznikajúce výzvy a hrozby a zabezpečiť ich uplatniteľnosť a účinnosť pri ochrane obhajcov ľudských práv na celom svete, pričom by sa do aktualizovaných usmernení mali začleniť rodovo citlivé a prierezové prístupy, ktoré by odrážali rôznorodé prostredie a skúsenosti obhajcov ľudských práv a zohľadňovali osobitné zraniteľnosti, ktorým môžu čeliť;

83. zdôrazňuje čoraz častejší celosvetový jav nadnárodných hrozieb voči ochrancom ľudských práv zo strany ich vnútroštátnych orgánov alebo zástupcov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby identifikovali a riešili tieto hrozby v rámci EÚ ako prioritu a ako neoddeliteľný aspekt usmernení EÚ o ochrancoch ľudských práv; nabáda Komisiu a členské štáty, aby zahraničným obhajcom ľudských práv s pobytom v EÚ poskytli primerané finančné a iné prostriedky s cieľom umožniť im pokračovať v práci v oblasti ľudských práv na diaľku bez strachu z odvetných opatrení; zdôrazňuje, že úradníci a agenti tretích krajín, ktorí obťažujú ochrancov ľudských práv v EÚ, ako aj ich miestni podporovatelia, či už jednotlivci alebo subjekty, by mali byť braní na zodpovednosť; zdôrazňuje význam odbornej prípravy a zdrojov, ktoré sa majú poskytnúť orgánom presadzovania práva na boj proti týmto nadnárodným útokom;
84. trvá na tom, aby ESVČ, Komisia a delegácie EÚ venovali osobitnú pozornosť situácii ohrozených laureátov a finalistov Sacharovovej ceny a aby v koordinácii s členskými štátmi a Parlamentom podnikli rozhodné kroky s cieľom zabezpečiť ich dobré životné podmienky, bezpečnosť alebo oslobodenie;
85. vyzýva na úsilie o posilnenie viditeľnosti činností a kanálov EÚ na ochranu a podporu obhajcov ľudských práv; vyzýva členské štáty, aby išli príkladom a vypracovali spoľahlivé a účinné vnútroštátne usmernenia a zákony týkajúce sa obhajcov ľudských práv, ktoré by slúžili ako vzor pre ostatné krajiny; uznáva kolektívnu zodpovednosť ESVČ, Komisie a členských štátov pri zabezpečovaní účinného vykonávania usmernení EÚ týkajúcich sa obhajcov ľudských práv a vyzýva EÚ, aby voči obhajcom ľudských práv uplatňovala skutočný prístup Tímu Európa; plne podporuje mechanizmy ProtectDefenders.eu a vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporovali vytváranie podobných mechanizmov v rovnako zmýšľajúcich krajinách, ako aj spoločné aktivity EÚ, jej členských štátov a tretích krajín zamerané na ochranu obhajcov ľudských práv; zdôrazňuje, že je dôležité, aby osobitní zástupcovia EÚ spolupracovali s vnútroštátnymi orgánmi v oblasti ochrany ľudských práv a jednotlivých prípadov; opakuje svoju výzvu Komisii, aby zohrávala aktívnu úlohu pri vytváraní celoúnijného systému víz na viac vstupov pre ohrozených obhajcov ľudských práv; týmto naliehavo vyzýva členské štáty, aby v rámci svojich diplomatických misií zlepšili postupy a zabezpečili rýchle, zrozumiteľné, dostupné a dosiahnuteľné postupy pri podávaní žiadostí o víza; ďalej vyzýva členské štáty, aby spoločne vytvorili a začlenili osobitnú kategóriu do vízového kódexu EÚ, čím by sa zjednodušili vízové postupy a podporila jednotnosť postupu pri podávaní žiadostí o víza v EÚ; vyzýva podpredsedu Komisie/vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby v spolupráci s členskými štátmi a Parlamentom vypracoval ročný zoznam krajín, ktoré vzbudzujú vážne obavy v oblasti ľudských práv, čo by umožnilo koordinovanú reakciu Tímu Európa, prístup k zdrojom, posilnené monitorovanie, špecializované stratégie a zvýšenú podporu na všetkých

úrovniah; podporuje transparentné predkladanie a preskúmanie tohto zoznamu v Parlamente s cieľom zachovať zodpovednosť;

86. ľutuje, že obhajkyne ľudských práv sú vystavené rodovo motivovanému násiliu a trpia nedostatočným prístupom k primeraným zdrojom a mechanizmom ochrany; odsudzuje pokračujúce útoky na obhajkyne ľudských práv vrátane sexuálnych útokov, vyhrožok, zavražďovania, kriminalizácie a vražd; potvrdzuje, že nárast mizogýnných, sexistických a homofóbnych prejavov politických lídrov v posledných rokoch normalizoval násilie voči obhajkyniam ľudských práv, najmä voči obhajcom pracujúcim v oblasti SRZP; zdôrazňuje, že EÚ musí naďalej politicky a finančne podporovať organizácie občianskej spoločnosti, ktoré presadzujú práva žien a dievčat;

Boj proti beztrestnosti a korupcii

87. zdôrazňuje, že korupcia uľahčuje, udržiava a inštitucionalizuje porušovanie ľudských práv, ohrozuje demokratické inštitúcie a neprimerane ovplyvňuje najzraniteľnejšie a marginalizované osoby a skupiny v spoločnosti; žiada, aby sa boj proti korupcii stal súčasťou všetkých snáh a politik EÚ na podporu ľudských práv a demokracie; víta protikorupčné opatrenia vo vonkajších politikách EÚ vrátane možnosti uvaliť ciele protikorupčné sankcie uvedené v spoločnom oznámení Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 3. mája 2023 o boji proti korupcii (JOIN(2023)0012); vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zvýšili svoje úsilie v oblasti reforiem súdnictva, boja proti beztrestnosti, zlepšenia transparentnosti a protikorupčných inštitúcií v tretích krajinách a pri vymedzení úlohy niektorých aktérov so sídlom v EÚ v tejto súvislosti; podporuje protikorupčné ustanovenia zahrnuté do obchodných dohôd EÚ s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ; zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité, aby EÚ a jej členské štáty išli príkladom a uplatňovali najvyššie normy transparentnosti pri svojom externom financovaní a zintenzívnili podporu organizácií občianskej spoločnosti, aktivistov a investigatívnych novinárov, ktorí sa angažujú v boji proti korupcii a beztrestnosti, ako aj podporovali zavedenie účinných celosvetových protikorupčných opatrení a pevných regulačných rámcov, ako aj riešili utajované jurisdikcie a daňové raje; vyzýva na posilnenie spolupráce s kľúčovými medzinárodnými aktérmi v tejto oblasti, ako sú Skupina štátov proti korupcii (GRECO), Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC), s cieľom zlepšiť synergie a výmenu najlepších postupov v oblasti protikorupčných opatrení;

Opatrenia EÚ na multilaterálnych fórach

88. opakuje, že je potrebné, aby EÚ a jej členské štáty vystupovali na pôde OSN a na ďalších multilaterálnych fórach jednotne; je mimoriadne znepokojený čoraz častejšími útokmi na multilaterálne inštitúcie, ako sú orgány OSN a najmä Rada OSN pre ľudské práva, zo strany autoritárskych a neliberálnych režimov, ktoré sa snažia podkopať ich prácu a legitimitu; víta pokračujúcu podporu EÚ a jej členských štátov OSN a iným multilaterálnym inštitúciám, ako aj pokračujúci a rastúci strategický dialóg a spoluprácu s Úradom vysokého komisára pre ľudské práva; dôrazne podporuje sponzorovanie rezolúcií OSN o ľudských právach a demokracii zo strany EÚ; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby prijali konkrétne opatrenia na posilnenie a zvýšenie odolnosti medzinárodnej architektúry ľudských práv a dôsledného vykonávania medzinárodných záväzkov a

nástrojov v oblasti ľudských práv; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby sa zasadzovali za vlastné a trvalé sídlo Únie na multilaterálnych fórach vrátane Bezpečnostnej rady OSN, ktoré by dopĺňalo existujúce sídlo pridelené členským štátom EÚ, a aby zabezpečili intenzívnejšiu spoluprácu na týchto fórach; vyzýva delegácie EÚ, aby zohrávali významnejšiu úlohu na multilaterálnych fórach, na ktoré by mali mať k dispozícii primerané zdroje;

89. zdôrazňuje, že účinná ochrana ľudských práv na celom svete si vyžaduje medzinárodnú spoluprácu na multilaterálnej úrovni; zdôrazňuje mimoriadne dôležitú úlohu OSN a jej orgánov ako hlavného fóra, ktoré musí byť schopné účinne presadzovať úsilie o mier, bezpečnosť, udržateľný rozvoj a dodržiavanie ľudských práv a medzinárodného práva; pripomína záväzky všetkých členských štátov OSN podporovať a chrániť všetky ľudské práva a základné slobody, ako sú zakotvené v zakladajúcej Charte OSN a v rezolúcii Valného zhromaždenia OSN č. 60/251; zdôrazňuje zodpovednosť Rady OSN pre ľudské práva za riešenie všetkých závažných porušení ľudských práv na celom svete; vyjadruje poľutovanie nad tým, že viacerí členovia Rady OSN pre ľudské práva sa dopustili závažného porušovania ľudských práv a nedodržiavania ich povinností v oblasti ľudských práv; vyzýva na lepšie uplatňovanie kritérií pre členstvo v Rade OSN pre ľudské práva; vyzýva ESVČ, aby iniciovala a presadzovala úsilie o koordinované stanovisko EÚ a členských štátov k členstvu v Rade OSN pre ľudské práva, ktoré by podporilo väčšiu transparentnosť a súťaž založenú na zásluhách vo volebnom procese; vyzýva inštitúcie EÚ vrátane seba, aby ďalej posilňovali vzťahy a úzku spoluprácu s týmito orgánmi OSN;
90. vyzdvihuje prácu vyšetrovacích komisií a vyšetrovacích misií s mandátom OSN, ktoré sa čoraz častejšie využívajú na riešenie situácií závažného porušovania medzinárodného humanitárneho práva, medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a na boj proti beztretnosti; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby naďalej politicky a finančne podporovali činnosť OSN, a to vrátane osobitných postupov a zmluvných orgánov; dôrazne odsudzuje všetky útoky na držiteľov mandátov v rámci osobitných postupov OSN a na nezávislosť ich mandátov; vyzýva členské štáty EÚ a jej demokratických partnerov, aby rozhodne čelili takýmto snahám a aby prijali všetky možné opatrenia na pomoc so zaistením bezpečného a otvoreného priestoru na interakciu jednotlivcov a organizácií občianskej spoločnosti s OSN a jej zástupcami a mechanizmami;
91. vyzýva EÚ a členské štáty, aby podporovali posilnenie regionálnych systémov ľudských práv, a to aj prostredníctvom finančnej pomoci a výmeny skúseností medzi regiónmi; zdôrazňuje najmä kľúčovú úlohu monitorovacích orgánov a súdnych mechanizmov zriadených v rámci týchto regionálnych systémov a ich komplementárnosť so systémom OSN v oblasti ľudských práv;
92. víta politickú a finančnú podporu, ktorú EÚ poskytuje Medzinárodnému trestnému súdu (MTS) vrátane úradu prokurátora MTS; žiada EÚ a jej členské štáty, aby naďalej podporovali MTS potrebnými prostriedkami a ľudskými aj finančnými zdrojmi a aby využili všetky nástroje, ktoré má k dispozícii, na posilnenie boja proti beztretnosti na celom svete; víta prínos Medzinárodného trestného súdu v boji proti beztretnosti na celom svete; podporuje príspevok EÚ k vyšetrovaniu vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti v rámci Medzinárodného trestného súdu; odsudzuje pokusy podkopávať činnosť Medzinárodného trestného súdu a jeho legitimitu; vyzýva Úniu a jej členské

štáty, aby povzbudili svojich partnerov k ratifikácii Rímskeho štatútu a jeho dodatkov, a tým rozšírili právomoc Medzinárodného trestného súdu;

Prístup Tímu Európa

93. vyjadruje poľutovanie nad prípadmi rôznych prístupov k ochrane a podpore ľudských práv v krajinách mimo EÚ, ktoré boli zaznamenané na veľvyslanectvách členských štátov a v delegáciách EÚ; zdôrazňuje, že prioritou veľvyslanectiev členských štátov by malo byť presadzovanie a ochrana ľudských práv a mali by takisto podporovať občiansku spoločnosť v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ; konštatuje, že táto zodpovednosť by nemala spočívať výlučne na delegáciách EÚ; vyzýva EÚ a členské štáty, aby účinne začlenili ľudské práva do všetkých politík a nástrojov EÚ; naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie o presadzovanie a ochranu ľudských práv a demokracie na celom svete; zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ a jej členské štáty vystupovali jednotne a účinne pri riešení globálnych výziev v oblasti ľudských práv a demokracie na multilaterálnych fórach; vyzýva na úplnú koordináciu v tretích krajinách medzi všetkými delegáciami členských štátov a delegáciou EÚ v otázkach ľudských práv; vyzýva delegácie EÚ a diplomatické misie členských štátov EÚ, aby zaujali aktívnejší prístup k podpore a ochrane ľudských práv;
94. zdôrazňuje význam riešenia pretrvávajúcej segmentácie vo vonkajších vzťahoch EÚ v súvislosti s ľudskými právami; vyzýva na zlepšenie koordinácie v otázkach ľudských práv medzi Generálnym riaditeľstvom Komisie pre medzinárodné partnerstvá a ESVČ s ostatnými príslušnými generálnymi riaditeľstvami vrátane Generálneho riaditeľstva pre obchod a Generálneho riaditeľstva pre migráciu a vnútorné záležitosti, ako aj s príslušnými agentúrami EÚ, ako je FRONTEX a Európsky podporný úrad pre azyl (EASO); víta zvýšenú koordináciu medzi delegáciami EÚ a ústredím ESVČ a Generálnym riaditeľstvom Komisie pre medzinárodné partnerstvá v súvislosti s naliehavými prípadmi obhajcov ľudských práv;
95. vyzýva všetky delegácie EÚ v tretích krajinách, aby v súlade s usmerneniami EÚ o ľudských právach poskytovali pravidelnú podporu obhajcom ľudských práv, ako aj aby navštevovali členov demokratickej opozície, aktivistov a členov občianskej spoločnosti uväznených v týchto krajinách, monitorovali ich situáciu, zúčastňovali sa na súdnych pojednávaniach a poukazovali na ich prípady v rámci dialógov EÚ o ľudských právach s príslušnými krajinami;
96. zdôrazňuje dôležitú úlohu verejnej a kultúrnej diplomacie EÚ, ako aj medzinárodných kultúrnych vzťahov pri presadzovaní ľudských práv a vyzýva odbor strategickej komunikácie a prognózovania ESVČ, aby v tomto smere zvýšil svoje úsilie, na ktoré by mal počítať s príslušnými zdrojmi; zdôrazňuje, že v tretích krajinách je potrebné plne informovať o programoch v oblasti ľudských práv, ktoré financuje alebo podporuje EÚ; považuje za mimoriadne dôležité, aby sa usmernenia EÚ o ľudských právach plne uplatňovali v delegáciách EÚ a na diplomatických misiách členských štátov;
97. vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby prijali skutočný prístup „Tímu Európa“, ktorý spočíva v pravidelnej a zmysluplnej spolupráci s Parlamentom a jeho zapojení vždy, keď sa konajú stretnutia, návštevy alebo iné oficiálne a neoficiálne podujatia, v súlade s úlohou Európskeho parlamentu ako jediného priamo voleného orgánu EÚ,

ktorý zastupuje občanov EÚ;

o

o o

98. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi Európskej únie pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov, Bezpečnostnej rade Organizácie Spojených národov, generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, predsedovi 77. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, predsedovi Rady OSN pre ľudské práva, vysokému komisárovi OSN pre ľudské práva a vedúcim delegácií Európskej únie.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európsky parlament každoročne prijíma tri výročné správy o zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politike EÚ a politike EÚ v oblasti ľudských práv.

Tieto tri správy sa týkajú:

- vykonávania spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky – výročná správa za rok 2023 (na základe správy vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničnú politiku Európskemu parlamentu o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike) – právomoc výboru AFET,
- ľudských práv a demokracie vo svete a politiky Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2023 (na základe výročnej správy EÚ o ľudských právach a demokracii vo svete v roku 2022) – právomoc podvýboru DROI a
- vykonávania spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky – výročná správa za rok 2023 (na základe správy vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničnú politiku Európskemu parlamentu o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike) – právomoc podvýboru SEDE.

Týmito správami sa monitoruje a hodnotí vykonávanie spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane politiky EÚ v oblasti ľudských práv a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky. Sú kľúčovou zložkou príspevku Európskeho parlamentu k tvorbe zahraničnej politiky EÚ, najmä pokiaľ ide o posilnené právo kontroly, ktoré Európskemu parlamentu udeľuje Lisabonská zmluva. Je nevyhnutné, aby Európsky parlament reagoval na výročné správy vydané inými inštitúciami hneď po ich uverejnení.

**PRÍLOHA I:
JEDNOTLIVÉ PRÍPADY, NA KTORÉ UPOZORNIL EURÓPSKY PARLAMENT OD
DECEMBRA 2022**

KRAJINA	KONTEXT	OPATRENIE PRIJATÉ PARLAMENTOM
fyzická osoba		
AFGANISTAN Matiullah Wesa	Matiullah Wesa bol významným obhajcom ľudských práv, ktorý sa zasadzoval za práva dievčat na vzdelanie viac ako 14 rokov pred prevzatím moci Talibanom v auguste 2021. Matiullah Wesa je vedúcim miestnej mimovládnej organizácie PenPath, ktorá sa zasadzuje za právo na vzdelanie, najmä na vzdelávanie dievčat. Obhajca ľudských práv sa snaží dostať do najodľahlejších častí Afganistanu tým, že spolupracuje s vedúcimi predstaviteľmi komúnit na otváraní škôl a knižníc a do odľahlých oblastí priváža svoju mobilnú školu a knižnicu. Po tom, ako Taliban v auguste 2021 prevzal kontrolu nad Afganistanom, sa Matiullah Wesa hlasno zasadzoval proti zákazom vzdelávania dievčat a spustil kampaň „od dverí k dverám“. Tieto práva aktívne obhajuje aj na sociálnych sieťach.	Európsky parlament vo svojom uznesení zo 2. januára 2022: – vyzýva de facto orgány Afganistanu, aby okamžite a bezpodmienečne prepustili Matiullaha Wesu a všetkých tých, ktorí boli uväznení za uplatňovanie svojich základných práv; žiada, aby sa dodržiavali ich práva vrátane prístupu k rodinným príslušníkom a k právnemu zastupovaniu; – vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť a členské štáty, aby vyvíjali priamy a nepriamy diplomatický tlak na de facto orgány Afganistanu s cieľom zabezpečiť prepustenie Matiullaha Wesu a ďalších svojvoľne zadržovaných aktivistov vrátane Rasula Abdího Parsího, Núrajela Kaliwala a Mortazu Behbudího;

<p>ALŽÍRSKO</p> <p>Ihsán al-Qádí</p>	<p>keďže Ihsán al-Qádí, popredný alžírsky novinár a manažér jednej z posledných nezávislých mediálnych agentúr v Alžírsku Interface Médias, ktorej súčasťou sú online médiá Radio M a Maghreb Emergent, bol v noci z 23. na-24. decembra 2022 zatknutý bez toho, aby bol naňho vydaný zatykač;</p> <p>keďže 2. apríla 2023 alžírsky súd na základe nepodložených obvinení z „prijímania finančných prostriedkov na politickú propagandu“ a „ohrozovania bezpečnosti štátu“ podľa článkov 95 a 95a alžírkeho trestného zákonníka odsúdil al-Qádího na päť rokov odňatia slobody, z toho dva roky podmienene, pokutu vo výške 700 miliónov alžírskych dinárov, rozpustenie jeho mediálnej spoločnosti a konfiškáciu jej majetku; keďže pojednávanie o jeho odvolaní sa uskutoční v druhej polovici mája 2023;</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 11. mája 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyzýva alžírске orgány, aby okamžite a bezpodmienečne prepustili Ihsána al-Qádího a všetkých, ktorí sú svojvoľne zadržívaní a obvinení, pretože si uplatnili právo na slobodu prejavu; – vyzýva alžírске orgány, aby dodržiavali a presadzovali základné slobody, najmä slobodu médií, ktorá je zakotvená v článku 54 alžírскеj ústavy, aby opätovne otvorili zatvorené médiá a zastavili zatýkanie a zadržívanie politických aktivistov, novinárov, obhajcov ľudských práv a odborárov; vyjadruje solidaritu s alžírskymi občanmi, ktorí od roku 2019 pokojne protestujú; – naliehavo vyzýva alžírске orgány, aby zmenili bezpečnostné doložky trestného zákonníka, ktoré sa používajú na kriminalizáciu slobody prejavu, vrátane článkov 95a a 196a a aby zosúlادili právne predpisy obmedzujúce slobodu prejavu s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv, najmä s Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach, ktorý Alžírsko ratifikovalo;
--	---	--

<p>AZERBAJDŽAN</p> <p>Gubad Ibadoghlu</p>	<p>Dr. Gubad Ibadoghlu je uznávaný politický ekonóm a významný predstaviteľ opozície. Je známy kritikou azerbajdžanskej vlády, najmä pokiaľ ide o korupciu, neefektívne riadenie verejných financií a nedostatočnú rozpočtovú transparentnosť; je predsedom azerbajdžanského hnutia za demokraciu a prosperitu, ktorému sa neustále zamieňa registrácia.</p> <p>Dňa 23. júla 2023 bol brutálne napadnutý a svojvoľne zadržaný a zostáva vo väzení na základe pochybných obvinení, pričom má obmedzený kontakt s rodinou a právnikom a údajne je vystavený neľudskému zaobchádzaniu a trpí vážnymi zdravotnými ťažkosťami, ktoré si vyžadujú lekársku starostlivosť; hrozí mu trest odňatia slobody až na 12 rokov na základe vykonštruovaných obvinení.</p> <p>Európsky súd pre ľudské práva prijal predbežné opatrenia, ktorými azerbajdžanskej vláde nariaďuje prijať naliehavé opatrenia na zabezpečenie ochrany jeho zdravia.</p> <p>Dôveryhodné nezávislé organizácie v súčasnosti uvádzajú až 200 politických väzňov v Azerbajdžane vrátane novinárov, občianskych aktivistov a opozičných politikov, pričom ďalší azerbajdžanskí aktivisti za ľudské práva, ako napríklad Mahammad Mirzali, sú ohrozovaní aj mimo hraníc krajiny.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 14. septembra 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – požaduje okamžité a bezpodmienečné prepustenie Gubada Ibadoghlu; trvá na tom, aby sa mu zabezpečil okamžitý prístup k primeranej lekárskej starostlivosti a liekom; zdôrazňuje, že obvinenia proti nemu sú vykonštruované, sú výsledkom jeho občianskeho aktivizmu a sú politicky motivované; – nalieha vo výzve azerbajdžanské orgány, aby prepustili všetkých politických väzňov, nezávislých novinárov a obhajcov ľudských práv, stiahli všetky politicky motivované obvinenia proti nim a zastavili extrateritoriálne represie; – vyzýva na nezávislé vyšetrenie údajného zlého zaobchádzania s Gubadom Ibadoghluom a porušovania jeho práv na riadny proces; ďalej vyzýva azerbajdžanské orgány, aby jeho príbuzným zrušili zákaz opustiť krajinu; - vyzýva Azerbajdžan, aby chránil ľudské práva svojich občanov a zabezpečil slobodné a bezpečné prostredie pre pokojné uplatňovanie práva na slobodu prejavu, zhromažďovania a združovania.
---	--	--

<p>BAHRAJN</p> <p>Abdulhadí Al-Chawádža, Dr. Abdaldžalíl As-Sinkís, Nádží Fatíl, Abdalwahháb Husajn, Alí Hadží, šejk Alí Salmán, Hasan Mušajma, Muhammad Ramadán, Husajn Alí Músá, Maher Abbás al-Chabáz, Salmán Ísá Alí Salmán, Husajn Abdalláh Chalíl Ibrahim, Muhammad Rádí Abdalláh Hasan, Saíd Ahmed Fuad Abbas Ísá Ahmad Al-Abar, Husajn Alí Mahdí Džásim Muhammad, Husajn Ibrahim Alí Husajn Marzúk, Músá Abdalláh Músá Džafar, Husajn Abdalláh Marún Rašíd a Zuhair Ibrahim Džásim Abdalláh</p>	<p>Abdulhadí Al-Chawádža, ktorý má dánske a bahrajnské občianstvo, je spoluzakladateľom bahrajnského centra pre ľudské práva a centra pre ľudské práva v Perzskom zálive a v roku 2022 získal cenu Martina Ennalsa, je takmer 11 rokov vo väzení a odpykáva si doživotný trest za to, že zohral vedúcu úlohu v protestoch požadujúcich demokratické reformy počas ľudového povstania v Bahrajne v roku 2011.</p> <p>Dr. Abdaldžalíl As-Sinkís, Nádží Fatíl, Abdalwahháb Husajn, Alí Hadží, šejk Alí Salmán, Hasan Mušajma, Muhammad Ramadán, Husajn Alí Músá, Maher Abbás al-Chabáz, Salmán Ísá Alí Salmán, Husajn Abdalláh Chalíl Ibrahim, Muhammad Rádí Abdalláh Hasan, Saíd Ahmed Fuad Abbas Ísá Ahmad Al-Abar, Husajn Alí Mahdí Džásim Muhammad, Husajn Ibrahim Alí Husajn Marzúk, Músá Abdalláh Músá Džafar, Husajn Abdalláh Marún Rašíd a Zuhair Ibrahim Džásim Abdalláh sú politickí väzni v Bahrajne.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 15. decembra 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naliehavo vyzýva Bahrajn, aby prepustil Abdulhadího Al-Chawádžu a ďalších zadržaných, a odsudzuje súdne obťažovanie, zastrasovanie, mučenie a nedostatok riadneho súdneho procesu, ktorému on a ďalší politickí väzni, ako aj ich rodiny, naďalej čelia; – naliehavo vyzýva všetkých úradníkov EÚ a zástupcov členských štátov EÚ, ktorí navštívia Bahrajn, aby navštívili väznice a stretli sa s obhajcami ľudských práv a aby naďalej verejne aj súkromne upozorňovali na prípad Abdulhadího Al-Chawádžu a všetkých ostatných obhajcov ľudských práv v krajine a požadovali ich bezpodmienečné prepustenie.
---	---	---

<p>BANGLADÉŠ</p> <p>Organizácia Odhikar</p>	<p>Odhikar je popredná organizácia pre ľudské práva, ktorá už viac ako desať rokov čelí obťažovaniu a kriminalizácii, pričom tiež bola vyradená z registra MVO;</p> <p>Dvaja vedúci predstavitelia organizácie Odhikar Adilur Rahman Khan a ASM Nasiruddin Elan čelia vykonštruovaným obvineniam z trestných činov, pričom rozsudok bol vynesený 14. septembra 2023; nedodržiavanie zásad riadneho procesu v tomto prípade viedlo k všeobecnému odsúdeniu.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 14. septembra 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyjadruje hlboké znepokojenie nad zhoršujúcou sa situáciou v oblasti ľudských práv v Bangladéši; trvá na tom, aby bangladéška vláda znovunastolila bezpečné a priaznivé prostredie pre MVO, obhajcov ľudských práv, aktivistov a náboženské menšiny a dodržiavala medzinárodné záväzky krajiny, najmä v rámci Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach; – vyjadruje poľutovanie nad trestom odňatia slobody, ktorý 14. septembra 2023 vyniesol kybernetický súd v Dháke nad tajomníkom organizácie Odhikar Adilur Rahmanom Khanom a riaditeľom ASM Nasiruddinom Elanom; naliehavo vyzýva bangladéšsku vládu, aby okamžite a bezpodmienečne zrušila tento rozsudok a obnovila registráciu organizácie Odhikar a zabezpečila, aby organizácie občianskej spoločnosti mali prístup k schváleným zahraničným grantom; – pripomína, že z dôvodu vážneho porušovania medzinárodných dohovorov postup zvýšenej angažovanosti s Bangladéšom v rámci režimu Všetko okrem zbraní stále prebieha; vyjadruje znepokojenie nad tým, že prípad organizácie Odhikar je poľutovaniahodným krokom späť, ktorý bude mať dôsledky, aj pokiaľ ide o to, či sa preferencie v rámci režimu Všetko okrem zbraní budú v prípade Bangladéša naďalej uplatňovať.
--	---	--

<p>BIELORUSKO</p> <p>Ales Bialacký, Zmicer Salaujov, Uladzimir Labkovič, Leanid Sudalenka, Taciana Lasicová, Andrzej Poczobut</p>	<p>Ales Bialacký je významný obhajca ľudských práv, zakladateľ a predseda Centra pre ľudské práva Viasna a laureát Nobelovej ceny za mier a Sacharovovej ceny, ktorý bol 12. februára 2022 zatknutý a umiestnený do vyšetrovacej väzby. V rokoch 2011 až 2014 bol väznený a v roku 2021 bol opäť uväznený v dôsledku masových prodemokratických demonštrácií, ktoré nasledovali po prezidentských voľbách v roku 2020. V politicky motivovanom procese bol odsúdený na 10 rokov odňatia slobody.</p> <p>Zmicer Salaujov a Uladzimir Labkovič, ďalší obhajcovia ľudských práv, boli v marci 2021 v politicky motivovaných procesoch odsúdení na 8, resp. 7 rokov odňatia slobody.</p> <p>Leanid Sudalenka je právnik z pobočky centra Viasna v Homeli a Taciana Lasicová je dobrovoľníčka v centre Viasna, ktorí boli neskôr toho roku v novembri odsúdení na tri roky, respektíve dva a pol</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 15. marca 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pripomína bieloruským orgánom ich povinnosti rešpektovať ľudské práva všetkých bieloruských občanov vrátane ich práva na slobodu prejavu, pokojné zhromažďovanie a združovanie; – trvá na potrebe zabezpečiť základné slobody a ľudské práva, právny štát a fungujúce nezávislé súdnictvo v Bielorusku; – opätovne vyzýva bieloruské orgány, aby okamžite zmiernili všetky rozsudky smrti a zaviedli okamžité moratórium na vykonávanie trestu smrti ako prvý krok k jeho úplnému a trvalému zrušeniu; – vyzýva na ukončenie

	<p>roka odňatia slobody.</p> <p>Andrzej Poczobut je novinár a člen Zväzu Poliakov v Bielorusku, ktorý bol 18. marca 2021 zatknutý a neskôr odsúdený na tri roky odňatia slobody za „verejnú urážku prezidenta Bieloruska“ a „podnecovanie etnickej nenávisti“; bol odsúdený na osem rokov odňatia slobody.</p>	<p>diskriminácie žien a zraniteľných skupín vrátane príslušníkov menšín, osôb so zdravotným postihnutím a LGBTQI osôb.</p>
<p>BIELORUSKO</p> <p>Viktar Babaryka Maryja Kalesnikavová Maksim Znak, Sjarhej Cichanovský Pavel Seviarynec, Mikalaj Statkevič, Andrzej Poczobut, Aliaksandr Vichor, Dzianis Kuzniacov, Vitold Ašurak, Mikalaj Klimovič</p>	<p>Viktar Babaryka, bývalý prezidentský kandidát, bol odsúdený na 14 rokov odňatia slobody na základe politicky motivovaných obvinení; bol tiež hospitalizovaný so stopami po úderoch a jeho stav si vyžadoval chirurgický zákrok; jeho právnikom a rodine sú zamietané žiadosti o informácie alebo kontakt s ním.</p> <p>Opoziční lídri Maryia Kalesnikavová, Maksim Znak, Sjarhej Cichanovský, Pavel Seviarynec a Mikalaj Statkevič sú zadržávaní v úplnej izolácii a nie sú o nich žiadne informácie.</p> <p>Uväznenie Andrzeja Poczobuta, vodcu poľskej menšiny v Bielorusku, je príkladom prenasledovania národnostných menšín v Bielorusku.</p> <p>Väzňom nie je poskytovaná včasná lekárska pomoc ani právne poradenstvo; v Bielorusku je 1 500 politických väzňov a vo väzbe zomreli Aljaksandr Vichor, Dzianis Kuzniacov, Vitold Ašurak a Mikalaj Klimovič.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení z 11. mája 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naliehavo vyzýva bieloruské orgány, aby okamžite zastavili zlé zaobchádzanie s Viktorom Babarykom a ďalšími politickými väzňami a aby im zabezpečili riadnu lekársku pomoc a prístup k právnikom, členom rodiny, diplomatom a medzinárodným organizáciám, aby tak mohli posúdiť ich stav a poskytnúť im pomoc; – vyzýva na okamžité a bezpodmienečné prepustenie Viktora Babaryku a jeho syna Eduarda spolu s Maryjou Kalesnikavovou, Maksimom Znakom, so Sjarhejom Cichanovským, s Pavlom Seviaryncom, Mikalajom Statkevičom, Ramanom Pratasevičom, Andrzejom Poczobutom, Alesom Bialackým a so všetkými ostatnými politickými väzňami v Bielorusku; – vyzýva EÚ a členské štáty, aby vypracovali cieľový program pomoci EÚ s cieľom pomôcť obetiam politických represíí, a to aj zlepšením konaní o azyle a

		poskytnutím dočasného útočiska v EÚ pre tých, ktorí hľadajú politické útočisko.
KAMBODŽA Kem Sokha	Kem Sokha je bývalý predseda Kambodžskej strany národnej záchrany (CNRP), ktorý bol zatknutý na základe obvinení zo sprisahania s cieľom zvrhnúť predsedu vlády Huna Sena a zadržovaný v svojoľnej vyšetrovacej väzbe až do jeho podmieneného prepustenia do domáceho väzenia 10. septembra 2018. Mestský súd v Phnom Penhu odsúdil Kema Sokhu na 27 rokov odňatia slobody, ktoré môže dočasne vykonávať v domácom väzení, a na neurčito pozastavil jeho politické právo voliť a kandidovať vo voľbách.	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 16. marca 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyzýva na okamžité a bezpodmienečné prepustenie Kema Sokhu a všetkých oponentov a aktivistov odsúdených alebo zadržovaných na základe politicky motivovaných obvinení; – naliehavo vyzýva kambodžské orgány, aby v júli 2023 zabezpečili slobodné a spravodlivé voľby, ktoré všetkým politickým stranám umožnia viesť rovné, slobodné a transparentné volebné kampane pod dohľadom inkluzívnejšieho a transparentnejšieho vnútroštátneho volebného výboru; – vyzýva na okamžité obnovenie strany CNRP, aby sa mohla zúčastniť na voľbách v roku 2023;

		<p>– vyzýva orgány, aby ukončili všetky formy obťažovania, zastrašovania a politicky motivovaných obvinení voči členom opozície, odborárom, obhajcom ľudských práv, občianskej spoločnosti a mediálnym aktérom, a na okamžité obnovenie činnosti VOD.</p>
<p>ČEČENSKO</p> <p>Zarema Musajevová</p>	<p>Zarema Musajevová je manželkou bývalého čečenského sudcu Najvyššieho súdu Saidiho Jangulbajeva a matkou obhajcu ľudských práv Abubakara a opozičných blogerov Ibrahima a Bajsangura Jangulbajeva.</p> <p>Treja synovia Zaremy Musajevovej sú hlasnými kritikmi hlavy Čečenskej republiky Ramzana Kadyrova a jeho autokratickej vlády; Kadyrov sa verejne vyhrážal, že členov rodiny Jangulbajevovcov „zlikviduje“.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení z 5. októbra 2023:</p> <p>– dôrazne odsudzuje únos a politicky motivované zadržovanie Zaremy Musajevovej a považuje ich za odvetu za legitímnu prácu v oblasti ľudských práv a politické názory jej synov;</p> <p>– naliehavo vyzýva čečenské orgány, aby okamžite a bezpodmienečne prepustili pani Musajevovú, aby jej poskytli riadnu lekársku starostlivosť a okamžite ukončili všetky formy obťažovania občianskej spoločnosti a opozície;</p> <p>– vyjadruje znepokojenie nad tým, že počas prípravného a súdneho konania proti pani Musajevovej boli právnici v oblasti ľudských práv pracujúci na tomto prípade, Aleksandr Nemov, Aleksandr Savin, Natalia</p>

		<p>Dobronravová a Alexandr Karavajev, cieľom sledovania ako formy zastrašovania;</p> <p>– dôrazne odsudzuje brutálny útok zo 4. júla 2023 na právniku Aleksandra Nemova a novinárku Jelenu Milašinovú a brutálne represie voči obhajcom ľudských práv a nezávislým médiám vrátane prípadov právnikov Natálie Dobronravovej, Sergeja Babineca a Olega Chabibrachmanova; – naliehavo vyzýva príslušné orgány, aby transparentne a dôkladne vyšetrili tieto útoky a zobrali na zodpovednosť zodpovedné osoby.</p>
<p>EGYPT</p> <p>Hišám Kassem</p>	<p>Hišám Kassem je dôležitým liberálnym hlasom v Egypte, vydavateľom a obhajcom slobody médií a právneho štátu.</p> <p>Pred prezidentskými voľbami, ktoré sa majú konať v roku 2024, zohral kľúčovú úlohu pri založení koalície liberálnych opozičných strán a osobností Slobodný prúd a kritizoval hospodárske a politické výsledky vlády.</p> <p>Na základe ohovárania a urážky na cti bol zadržaný pre online príspevok, v ktorom skritizoval bývalého ministra Abua Eitu, pričom odmietol zaplatiť kauciu vo výške 150 EUR. V auguste 2023 bol zatknutý na základe podobných obvinení a 16. septembra ho Hospodársky priestupkový súd v Káhire odsúdil na šesť mesiacov odňatia slobody a udelil mu pokutu; Hišám Kassem podal odvolanie a súd odložil vypočutie na 7. októbra 2023.</p> <p>Jeho právo na obhajobu nebolo primerane chránené, jeho právnikom nebol umožnený prístup k jeho spisu pred súdnym konaním a orgány mu odopreli právo na verejnú</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení z 5. októbra 2023:</p> <p>– vyzýva egyptské orgány, aby okamžite a bezpodmienečne prepustili Hišáma Kassema a siahli všetky politicky motivované obvinenia proti nemu;</p> <p>– zdôrazňuje, že je dôležité, aby voľby boli dôveryhodné, slobodné a spravodlivé; naliehavo vyzýva orgány, aby prestali obťažovať mierumilovných predstaviteľov opozície, ako je nádejný kandidát na prezidenta a bývalý poslanec parlamentu Ahmed El Tantawy; vyjadruje hlboké znepokojenie nad reštriktívnym volebným procesom v Egypte; pripomína, že zákony o ohováraní by sa nemali používať na uväznenie politických oponentov;</p> <p>– naliehavo vyzýva orgány, aby dodržiavali zásady právneho štátu, slobodu prejavu, tlače,</p>

	<p>vypočutie a bránili médiám a diplomatickým zástupcom v účasti.</p>	<p>médií a združovania a nezávislosť súdництва, prestali potláčať opozičné hlasy prostredníctvom svojvoľného zadržovania, digitálneho sledovania, nedobrovoľných zmiznutí a mučenia, ako aj aby okamžite a bezpodmienečne prepustili desiatky tisícov väzňov svojvoľne zadržovaných za pokojné vyjadrenie názoru vrátane Alaa Abdela Fattaha a 20 novinárov, a zrušili online cenzúru nezávislých médií; víta, že bolo prepustených niekoľko nespravodlivo zadržovaných politických väzňov okrem iných Patrick Zaki.</p>
<p>ROVNÍKOVÁ GUINEA</p> <p>Julio Obama Mefuman, Feliciano Efa Mangue, Martín Obiang Ondo Mbasogo, Bienvenido Ndong Ono</p>	<p>Julio Obama Mefuman bol osoba s dvojitým občianstvom, a to Španielska a Rovníkovej Guiney, člen opozičného hnutia Rovníkovej Guiney Movimiento para la Liberacion de Guinea Ecuatorial Tercera Republic (MLGE3R). Koncom roka 2019 ho uniesli v Južnom Sudáne a prezidentským lietadlom Teodora Obianga ho previezli do Rovníkovej Guiney. Obamovi Mefumanovi bola odopretá konzulárna pomoc, bol postavený pred súd bez záruk spravodlivého procesu a v marci 2020 bol odsúdený v Rovníkovej Guinei na 60 rokov odňatia slobody na základe obvinení z terorizmu a účasti na údajnom pokuse o prevrat proti prezidentovi Obiangovi v roku 2017. Zomrel 15. januára 2023 v Mongome.</p> <p>Julio Obama Mefuman a Feliciano Efa Mangue sú dve osoby s dvojitým občianstvom, a to Španielska a Rovníkovej Guiney, a Martín Obiang Ondo Mbasogo a Bienvenido Ndong Ono sú dvaja občania Rovníkovej Guinei, ktorí boli tiež členmi tej istej opozičnej skupiny a boli tiež unesení a uväznení spolu s Juliom Obamom</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 16. februára 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dôrazne odsudzuje smrť španielskeho občana Obamu Mefumana vo väzbe a berie na zodpovednosť diktátorský režim Rovníkovej Guiney; – žiada repatriáciu jeho tela a prepustenie troch zvyšných členov MLGE3R; – dôrazne odsudzuje barbarské represie voči obhajcom ľudských práv v krajine a nedostatok demokratického priestoru pre politických oponentov a kritikov vlády; – vyzýva orgány Rovníkovej Guiney, aby začali urýchlene dodržiavať medzinárodné právo v oblasti ľudských práv a zabezpečili, aby všetky zadržované osoby boli chránené pred mučením a zlým

	Mefumanom.	zaobchádzaním, zadržované v humánnych podmienkach, súdené v rámci spravodlivých súdnych konaní a aby mali prístup k svojim rodinám a právnikom;
ESWATINI Thulani Maseko, Mthandeni Dube, Mduduzi Bacede Mabuza	Thulani Maseko bol popredný právnik v oblasti ľudských práv a odborového hnutia a predseda Fóra viacerých zainteresovaných strán – prodemokratickej organizácie v Eswatini, známy svojím úsilím o presadzovanie demokracie, právneho štátu, dobrej správy vecí verejných a ľudských práv, ktorý bol zabitý vo svojom dome 21. januára 2023 len niekoľko hodín po tom, ako sa kráľ Mswati III vyhrážal členom prodemokratického hnutia v Eswatini. Mthandeni Dube a Mduduzi Bacede Mabuza sú poslanci eswatinského parlamentu, ktorí sú vo väzbe od júla 2021.	Európsky parlament vo svojom uznesení zo 16. februára 2023: – odsudzuje zabitie Thulaniho Maseka; – odsudzuje rozsiahle porušovanie ľudských práv v Eswatini a vyzýva na okamžité prepustenie všetkých politických väzňov a okamžité ukončenie prenasledovania, násilia a nátlaku vyvíjaného na obhajcov ľudských práv, odborárov, prodemokratických aktivistov a politikov; – naliehavo vyzýva orgány v Eswatini, aby rešpektovali, podporovali a chránili ľudské práva vrátane slobody prejavu, združovania a pokojného zhromažďovania.

<p>GRUZÍNSKO</p> <p>Michail Saakašvili</p>	<p>Michail Saakašvili je bývalý gruzínsky prezident, ktorý pôsobil ako predseda ukrajinskej Národnej rady pre reformy. V októbri 2021 bol zadržaný po návrate do Gruzínska po osemročnom exile. Odvtedy ho gruzínske orgány väznia z politicky motivovaných dôvodov a jeho zdravotný stav sa počas celého väznenia veľmi zhoršoval.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 15. februára 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyzýva Európsku radu a Komisiu, aby sa aktívnejšie pričínili o zaistenie prepustenia bývalého prezidenta Michaila Saakašviliho a umožnenie jeho riadneho lekárskeho ošetrovania v zahraničí; – opakuje svoju výzvu gruzínskym orgánom, aby prepustili bývalého prezidenta Michaila Saakašviliho a umožnili mu dostať riadnu lekársku starostlivosť v zahraničí, a to z humanitárnych dôvodov a tiež s cieľom znížiť politickú polarizáciu; zdôrazňuje, že prípad Michaila Saakašviliho ešte podčiarkuje význam vykonania skutočnej reformy justičného systému.
<p>GRUZÍNSKO</p> <p>Tamaz Ginturi</p>	<p>Tamaz Ginturi je gruzínsky občan, ktorého zabil ruské okupačné sily v dedine Kirbali neďaleko administratívnej hranice.</p> <p>Okrem toho ruské okupačné sily uniesli a následne na medzinárodný nátlak prepustili aj Levana Dotiašviliho.</p> <p>Ruskí okupanti využívajú beztrestnosť v súvislosti s brutálnymi vraždami občanov Gruzínska vysídlených v rámci krajiny, medzi ktorými boli Archil Tatunašvili, Giga Otkhozoria a Davit Bašaruli, ako aj so smrťou Irakliho Kvaratšeliu; ďalší, ako napríklad Irakli Beuba, sú naďalej väznení.</p> <p>V roku 2018 gruzínska vláda prijala zoznam Otchozoriu a Tatunašviliho, ktorý obsahuje mená osôb obvinených a odsúdených za porušovanie ľudských práv v okupovaných regiónoch.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 23. novembra 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dôrazne odsudzuje vraždu Tamaza Ginturiho a nezákonný únos Levana Dotiašviliho; vyzýva na dôkladné vyšetrenie tejto a ďalších vražd; žiada, aby boli vinníci bráni na zodpovednosť a postavení pred súd; – opätovne pripomína svoju pevnú podporu zvrchovanosti a územnej celistvosti Gruzínska v rámci jeho medzinárodne uznaných hraníc; dôrazne odsudzuje nezákonnú okupáciu regiónov Abcházsko a Južné Osetsko zo strany Ruska a pokračujúcich nezákonných činností týkajúcich sa vytyčovania hraníc a vydávania pasov v týchto regiónoch; naliehavo vyzýva Rusko, aby v plnej miere

		vykonávalo dohodu o prímerí z 12. augusta 2008, ktorú sprostredkovala EÚ, a aby bezpodmienečne stiahlo všetky okupačné sily.
HONGKONG Jimmy Lai, Albert Ho, Benny Tai, Chow Hang-Tung, Lee Cheuk-yan, Joshua Wong, Cyd Ho	<p>Jimmy Lai je od februára 2021 zadržovaný na základe vymyslených obvinení, pričom je podľa zákona o národnej bezpečnosti obvinený zo spolčovania sa so zahraničnými silami a z podvodu. Súdny proces s ním sa začal v septembri 2023 a hrozí mu eventuálny doživotný trest. Jeho britskému advokátovi bolo zamietnuté povolenie zastupovať ho v súdnom konaní; viaceré nezávislé médiá, napríklad Apple Daily a Stand News, boli nútené ukončiť svoju činnosť.</p> <p>Jimmy Lai, Albert Ho, Benny Tai, Chow Hang-Tung, Lee Cheuk-yan, Joshua Wong a Cyd Ho sú politickí väzni, ktorí zostávajú uväznení počas dlhého obdobia vyšetrovacej väzby vo veľmi ťažkých podmienkach, pričom mnohí z nich majú vážne zdravotné problémy.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 15. júna 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naliehavo vyzýva hongkonskú vládu, aby okamžite a bezpodmienečne prepustila Jimmyho Laia a všetkých ostatných prodemokratických predstaviteľov a aktivistov, ktorí si uplatnili právo na slobodu prejavu a základné a ľudské práva, a stiahla proti nim všetky obvinenia; – vyzýva ESVČ, aby primerane podporovala kanceláriu EÚ v Hongkongu pri intenzívnejšom pozorovaní súdnych procesov v koordinácii so zastúpeniami členských štátov EÚ a podobne zmysľajúcich krajín, monitorovaní ľudských práv zverejňovaním verejných vyhlásení, zriadením kontaktného miesta pre ľudské práva pre obhajcov ľudských práv a predkladaním ich prípadov orgánom na všetkých úrovniach; vyzýva kanceláriu EÚ, aby požiadala o návštevu väzníc; – odsudzuje pokusy čínskych orgánov zameriavať sa na komunitu hongkonskej diaspóry v rámci EÚ; opakuje svoju výzvu všetkým členským štátom EÚ, aby pozastavili zmluvy o vydávaní osôb s ČLR a Hongkongom.

<p>IRÁN</p> <p>Žína Mahsa Amíniová, pokojní demonštranti Alireza Akbáří, Ahmadreza Džalálí, Faríba Adelkháhová, Oliver Candecastele, Cécile Kohlerová, Benjamin Brière, Mohammad Ghobadlú</p>	<p>22- ročnú iránsku ženu kurdskeho pôvodu Žínu Mahsu Amíniovú zatkla iránska „mravnostná“ polícia za údajné porušenie zákona o povinnom zahaľovaní. Bola brutálne mučená a 16. septembra 2022 zomrela v policajnej väzbe; riadne vyšetrovanie sa neuskutočnilo.</p> <p>Bývalého iránskeho námestníka ministra obrany Alirezu Akbářího, ktorý je držiteľom britského aj iránskeho občianstva, usvedčili zo špionáže v Iráne pre Spojené kráľovstvo (čo poprel), odsúdili na smrť a popravili.</p> <p>Dr. Ahmadreza Džalálí, švédsko-iránsky štátny príslušník, ktorý sa špecializuje na urgentnú medicínu a je vedeckým pracovníkom na belgickej univerzite Vrije Universiteit Brussel a na talianskej univerzite Università del Piemonte Orientale, bol 24. apríla 2016 zatknutý iránskymi bezpečnostnými silami. V októbri 2017 bol po mimoriadne nespravodlivom súdnom konaní na základe priznania vynúteného mučením odsúdený na trest smrti, a to na základe falošných obvinení zo špionáže. Najvyšší súd Iránu tento trest potvrdil 17. júna 2018;</p> <p>Faríbu Adelkháhová, francúzsko-iránsku výskumníčku, zatkli v júni 2019 a odsúdili na päť rokov odňatia slobody za „narušenie národnej bezpečnosti“.</p> <p>Olivier Vandecasteele, belgický štátny príslušník, bol na základe viacerých vykonštruovaných obvinení odsúdený na 40 rokov odňatia slobody a desiatky rán bičom. Rozsudok bol vynesený po tom, ako belgický najvyšší súd pozastavil platnosť kontroverznej bilaterálnej zmluvy o výmene väzňov, ktorá by umožnila, aby bol iránsky diplomat Asadolláh Asádí, odsúdený v Belgicku za pokus o terorizmus, poslaný späť do Iránskej islamskej republiky výmenou za slobodu Oliviera Vandecasteeleho.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení z 19. januára 2023:</p> <p>– naliehavo vyzýva orgány Iránskej islamskej republiky, aby zabezpečili okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých demonštrantov odsúdených na trest smrti, medzi ktorých patria Mohammed Borúghání, Mohammad Ghobadlú, Hamid Ghare-Hassanlú, Mahan Sadrát Marání, Hossein Mohammádí, Manúchehr Mehman Naváz, Sahand Núrmohammad-Zádéh, Saman Seydí, Reza Aríjáj, Saleh Mirhašémí Baltághí, Sajid Jakúbí Kordáflí, Džavád Rouhí, Aršia Takdastan a Mehdi Mohammadifard; dôrazne odsudzuje to, že iránsky režim využil trestné konanie a trest smrti na potlačenie disentu a potrestanie ľudí za uplatňovanie ich základných práv; vyzýva Islamskú republiku, aby prehodnotila svoj právny kódex a odstránila tzv. moharebeh („nepriateľstvo voči Bohu“) a mofsed-e-filarz („šírenie skazenosti na zemi“) spomedzi trestných činov;</p> <p>– vyzýva iránsky režim, aby nezávislému príslušnému orgánu v spolupráci s medzinárodnými organizáciami umožnil vykonať medzinárodné, nestranné a účinné vyšetrovanie porušovania ľudských práv režimom vrátane vraždy Žíny Mahsy Amíniovej, zabitia stoviek demonštrantov, ako aj mučenia osôb, ktoré sú svojvoľne zadržované, a zlého zaobchádzania s nimi;</p> <p>– naliehavo vyzýva na okamžité prepustenie všetkých osôb</p>
---	---	--

	<p>Cécile Kohlerová, učiteľka a odborárka, a jej partner Jacques Paris, ako aj Benjamin Brière, ktorí boli zatknutí v máji 2020 a odsúdení na osem rokov a osem mesiacov odňatia slobody za „špionáž“.</p>	<p>zadržaných za účasť na pokojných demonštráciách a všetkých politických väzňov; žiada, aby sa na základe nariadenia (EÚ) č. 359/2011 zaviedli ciele reštriktívne opatrenia proti všetkým sudcom, ktorí vynášajú rozsudky proti demonštrantom;</p> <p>– žiada, aby iránsky režim prepustil všetkých obhajcov ľudských práv; vyzýva iránsky režim, aby skoncoval so všetkými útokmi na obhajcov ľudských práv a aby za každých okolností zaručil, že budú môcť realizovať legítimne činnosti v oblasti ľudských práv bez obáv z represíí a bez akýchkoľvek obmedzení vrátane súdneho obťažovania;</p> <p>– naliehavo vyzýva iránske orgány, aby okamžite prepustili všetkých zatknutých štátnych príslušníkov EÚ a stiahli všetky obvinenia voči nim; dôrazne odmieta odsúdenie belgického štátneho príslušníka a pracovníka mimovládnej organizácie (MVO) Oliviera Vandecasteeleho na 40 rokov väzenia, 74 rán bičom a pokutu vo výške 1 milión EUR na základe vykonštruovaných obvinení zo špionáže, pokračujúce väznenie švédskeho štátneho príslušníka Ahmada Rezu Jalálího a jeho odsúdenie na trest smrti, ako aj cynické využívanie rukojemníckej diplomacie zo strany Islamskej republiky s cieľom vynútiť si prepustenie odsúdeného teroristu Asadolláha Asádího; vyzýva na okamžité a bezpodmienečné prepustenie a bezpečnú repatriáciu Ahmada Rezu Jalálího a Oliviera Vandecasteeleho a siedmich francúzskych občanov, ktorí sú stále zadržávaní v Iráne</p>
--	---	--

		vrátane Cécile Kohlerovej; čo najdôraznejšie odsudzuje popravu iránsko-britského občana Alirézu Akbarího v Iráne.
MAROKO Umar ar-Rádí, Taufík Búašrín, Sulajmán Rajsúní, Ignacio Cembrero, Maatí Mundžib, Násir Zifzáfi	<p>Umar ar-Rádí je nezávislý investigatívny novinár, ktorý pokrýval protesty hnutia Hirák a štátne korupčné škandály a ktorý je od júla 2020 zadržaný a v júli 2021 bol odsúdený na šesť rokov odňatia slobody na základe vykonštruovaných obvinení zo špionáže, ako aj na základe obvinení zo znásilnenia.</p> <p>Taufík Búašrín a Sulajmán Rajsúní sú novinári, ktorí boli zadržaní a odsúdení na trest odňatia slobody za sexuálne trestné činy.</p> <p>Ignacio Cembrero a Maatí Mundžib tiež patria medzi novinárov, ktorí boli pod digitálnym dohľadom, zastrášaní a súdne obťažovaní a/alebo odsúdení na dlhé tresty odňatia slobody.</p> <p>Násir Zifzáfi je finalista Sacharovovej ceny za rok 2018 a v súčasnosti je politickým väzňom.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení z 19. januára 2023:</p> <p>– naliehavo vyzýva marocké orgány, aby rešpektovali slobodu prejavu a slobodu médií, zaručili uväzneným novinárom a politickým väzňom spravodlivý proces so všetkými zárukami riadneho procesu, zabezpečili ich okamžité dočasné prepustenie, zastavili prenasledovanie všetkých novinárov, ich právnikov a rodín a plnili svoje medzinárodné záväzky v oblasti ľudských práv v súlade s dohodou o pridružení medzi EÚ a Marokom;</p> <p>– naliehavo vyzýva marocké orgány, aby ukončili dohľad nad novinármi, a to aj prostredníctvom špionážneho softvéru organizácie NSO Pegasus, a aby prijali a vykonávali právne predpisy na ich ochranu; naliehavo vyzýva členské štáty, aby v súlade s nariadením o položkách s dvojakým použitím prestali do Maroka vyvážať technológie sledovania.</p>
MJANMARSKO Členovia NLD Novinári	<p>V Mjanmarsku bolo rozpustených štyridsať politických strán vrátane Národnej ligy za demokraciu (ďalej len „NLD“), pretože sa nezaregistrovali v súlade so zákonom režimu o registrácii politických strán.</p> <p>Od januára 2022 junta uväznila stovky členov NLD, z ktorých niektorí vo väzbe</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení z 11. mája 2023:</p> <p>– naliehavo vyzýva juntú, aby okamžite a bezpodmienečne prepustila všetkých politických väzňov; vyzýva na okamžité ukončenie nezákonného</p>

	zomreli.	<p>výnimočného stavu a nevyberavého používania sily, obnovenie civilnej vlády, návrat na cestu k demokracii a rýchle otvorenie parlamentu za účasti všetkých zvolených zástupcov;</p> <p>– naliehavo vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby koordinovalo a využilo všetky dostupné politické prostriedky v záujme spolupráce so Združením národov juhovýchodnej Ázie (ďalej len „združenie ASEAN“) a s ďalšími regionálnymi aktérmi s cieľom prekonať túto krízu vrátane výrazného zvýšenia podpory pre vládu národnej jednoty (NUG) a demokratické opozičné skupiny, úsilia o zavedenie globálneho zbrojného embarga voči Mjanmarsku a postúpenia krajiny Medzinárodnému trestnému súdu.</p>
<p>NIGER</p> <p>Prezident Mohamed Bazoum</p>	<p>Mohamed Bazoum je demokraticky zvolený prezident Nigeru, ktorý bol spolu so svojou manželkou a synom nezákonne zatknutý 26. júla 2023 po vojenskom prevrate, ktorý viedol generál Abdourahaman Tchiani.</p> <p>Prezident Bazoum a jeho rodina sú odvtedy uväznení vo svojej rezidencii za nepriaznivých podmienok, bez dostatku potravy a elektrickej energie a len s obmedzeným prístupom k zdravotnej starostlivosti.</p> <p>Nezákonné väznenie prezidenta Bazouma a jeho rodiny ho má donútiť, aby odstúpil; vojenská junta, ktorá rozpustila zvolenú vládu, oznámila, že bude prezidenta Bazouma stíhať za „vlastizradu“ a „podkopávanie štátnej bezpečnosti“, za ktoré hrozí trest smrti.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 23. novembra 2023:</p> <p>– dôrazne odsudzuje vojenský prevrat, ku ktorému došlo 26. júla 2023; žiada okamžité a bezpodmienečné prepustenie prezidenta Bazouma a jeho rodiny a všetkých svojvoľne zadržovaných osôb a zrušenie obvinení voči nemu;</p> <p>– žiada, aby bol demokraticky zvolený Mohamed Bazoum okamžite dosadený do funkcie prezidenta Nigeru a aby bol bezodkladne obnovený ústavný poriadok.</p>

<p>NIGÉRIA</p> <p>Yahaya Sharif Aminu</p>	<p>Nigérijský spevák Yahaya Sharif Aminu bol predvedený pred vyšší súd šaría v štáte Kano, kde bol súdený bez právneho zastúpenia a odsúdený na trest smrti obesením za údajné rúhanie v piesni, ktorú zložil a zdieľal na sociálnych sieťach a ktorá údajne obsahovala hanlivé poznámky týkajúce sa proroka Mohameda.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 20. apríla 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naliehavo vyzýva nigérijské orgány, aby okamžite a bezpodmienečne prepustili Yahayu Sharifa Aminua, stiahli všetky obvinenia proti nemu a zaručili mu práva na spravodlivý proces; vyzýva na prepustenie Rhody Jatau, Mubaraka Balu a ďalších osôb, ktoré čelia obvineniam z rúhania; – naliehavo vyzýva nigérijské orgány, aby dodržiavali ľudské práva v celej krajine tým, že zabezpečia, aby federálne právo, štátne právo a právo šaría neodopierali Nigérijčanom ochranu podľa národnej ústavy a medzinárodných dohovorov; naliehavo vyzýva nigérijské orgány, aby zrušili zákony o rúhaní na federálnej a štátnej úrovni; – naliehavo vyzýva nigérijskú vládu, aby riešila beztrestnosť v súvislosti s obvineniami z rúhania.
---	--	---

<p>RUSKO</p> <p>Alexej Naval'nyj, Dmitrij Ivanov, Vladimir Kara-Murza, Joann Kurmojarov, Viktoria Petrovová, Maria Ponomarenková, Aleksandra Skočilenková, Dmitrij Talantov, Alexej Gorinov, Il'ja Jašin</p>	<p>Alexej Naval'nyj, popredná ruská politická osobnosť a laureát Sacharovovej ceny za rok 2021, ktorého kremľský režim otrávil nervovou látkou Novičok, je od 17. januára 2021 zadržovaný a v súčasnosti je uväznený v trestaneckej kolónii.</p> <p>Dmitrij Ivanov, Vladimir Kara-Murza, Joann Kurmojarov, Viktoria Petrovová, Maria Ponomarenková, Aleksandra Skočilenková, Dmitrij Talantov, Alexej Gorinov, Il'ja Jašin sú ďalšími politickými väzňami v Rusku, ktorí boli stíhaní len pre svoje spojenie s Naval'ným.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 16. februára 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyzýva na prepustenie Naval'ného a všetkých ostatných politických väzňov v Rusku, ktorí boli stíhaní len za spojenie s Naval'ným, za svoj nesúhlas s útočnou vojnou proti Ukrajine alebo podľa § 207 ods. 3 ruského trestného zákona; – naliehavo vyzýva Radu, aby prijala reštriktívne opatrenia voči osobám zodpovedným za svojvoľné stíhanie a mučenie demonštrantov demonštrujúcim proti vojne.
<p>RUSKO</p> <p>Alexej Naval'nyj, Vladimir Kara-Murza, Il'ja Jašin, Alexej Gorinov a ďalší</p>	<p>Alexej Naval'nyj, popredná ruská politická osobnosť a laureát Sacharovovej ceny za rok 2021, zostáva uväznený v trestaneckej kolónii, kde je vystavený zlému zaobchádzaniu vrátane mučenia, svojvoľného trestania a psychologického nátlaku.</p> <p>Vladimír Kara-Murza, rusko-britský novinár a opozičný aktivista bol 17. apríla 2023 odsúdený na 25 rokov odňatia slobody za kritiku režimu Vladimíra Putina a jeho útočnej vojny proti Ukrajine.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 20. apríla 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dôrazne odsudzuje politicky motivované odsúdenie Vladimíra Kara-Murzu ruskými orgánmi a požaduje jeho okamžité a bezpodmienečné prepustenie a prepustenie Alexeja Naval'ného, ako aj prepustenie všetkých ostatných politických väzňov; – vyjadruje vážne znepokojenie nad rýchlym zhoršovaním zdravia Vladimíra Kara-Murzu a Alexeja Naval'ného a pripomína Rusku jeho medzinárodné záväzky, najmä pokiaľ ide o ich prístup k lekárskej starostlivosti, právnikom a o komunikáciu s ich rodinami; – naliehavo vyzýva Radu, aby prijala prísne sankcie v rámci globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv (Magnitského zákon EÚ) voči ruským sudcom, prokurátorom a iným osobám zodpovedným za svojvoľné stíhanie, zadržovanie

		<p>a mučenie v kontexte politicky motivovaných súdnych procesov;</p> <p>– naliehavo vyzýva EÚ a Spojené kráľovstvo, aby koordinovali úsilie o zabezpečenie prepustenia Vladimíra Karu-Murzu.</p>
<p>RUSKO</p> <p>Tihran Ohannisian, Mykyta Chanhanov</p>	<p>Tihran Ohannisian a Mykyta Chanhanov, narodení v roku 2006, boli 24. mája 2023 obvinení Ruskou federáciou z údajného plánovania sabotáže na železnici v Berďansku; hrozi im až 20 rokov odňatia slobody podľa článku 281 ruského trestného zákona a nebola im poskytnutá náležitá právna pomoc;</p> <p>stíhaniu Ohannisiana a Chanhanova predchádzali mesiace brutálneho vypočúvania ruskými orgánmi od 30. septembra 2022, ktoré zahŕňalo vystavovanie týchto maloletých bitkám a mučeniu elektrošokmi s cieľom získať od nich priznanie, ako aj zastrašovanie ich rodín.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 15. júna 2023:</p> <p>– žiada okamžité ukončenie súdneho konania a zamietnutie všetkých obvinení voči Ohannisianovi a Chanhanovovi a ich okamžité prepustenie; vyzýva Medzinárodný výbor Červeného kríža, aby zaistil ich bezpečný návrat na územie kontrolované Ukrajinou; vyzýva osobitnú predstaviteľku generálneho tajomníka OSN pre násilie páchané na deťoch, aby vec vyšetrila; žiada, aby sa osoby, ktoré stoja za trestným stíhaním, zapísali do sankčného zoznamu EÚ; vyzýva na prepustenie všetkých ukrajinských občanov nezákonne zadržovaných Ruskom;</p> <p>– odsudzuje, že Rusko sa cielene zameriava na ukrajinské deti tým, že ich napríklad nútene presúva na ukrajinskom území dočasne okupovanom Ruskom, nezákonne ich deportuje do Ruska a</p>

		<p>Bieloruska, poskytuje ich na nezákonné adopcie a snaží sa ich „prevychovať“; opakuje svoju výzvu Komisii a Rade, aby prijali balík opatrení EÚ na ochranu ukrajinských detí utekajúcich pred vojnou alebo postihnutých vojnou.</p>
<p>SUDÁN</p> <p>Deti v pasci bojov</p>	<p>Ozbrojené sily Sudánu a Jednotky rýchlej podpory pokračujú v násilnom boji o moc, čím porušujú medzinárodné humanitárne právo.</p> <p>V dôsledku násilia, ktoré tieto boje prinášajú, zahynuli tisíce nevinných civilistov, vysídlených bolo viac ako 1,2 milióna obyvateľov a takmer 500 000 osôb bolo nútených utiecť do susedných krajín, čo ohrozuje stabilitu v regióne.</p> <p>Viac ako 13,6 milióna detí v Sudáne naliehavo potrebuje humanitárnu pomoc; pred súčasnou krízou trpeli podvýživou približne 3 milióny detí, zatiaľ čo v sirotinci Mygoma v Chartúme zomrelo 70 detí na podvýživu, dehydratáciu a infekcie.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 15. júna 2023:</p> <p>– vyzýva všetky strany, aby okamžite zastavili všetky vojenské akcie, poskytlí neobmedzený prístup humanitárnej pomoci a vrátili sa k rokovaniam o mierovej dohode; plne podporuje všetky regionálne a medzinárodné snahy o mierové riešenie; víta všetky regionálne a medzinárodné snahy o mediáciu v Džidde a Addis Abebe, ako aj tie pod vedením Medzivládneho úradu pre rozvoj;</p> <p>vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zabezpečili, že po uzavretí dohody o trvalom prímerí bude nasledovať proces demokratických reforiem s cieľom vytvoriť dlho sľubovanú civilnú vládu, čomu vyjadrili podporu všetky subjekty vrátane ozbrojencov; vyzýva ich, aby urýchlene zvažili zavedenie cielených sankcií voči osobám zodpovedným za porušovanie</p>

		<p>ľudských práv uplatnením globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv;</p> <p>– vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby boli pripravené poskytnúť okamžitú podporu a humanitárnu pomoc osobám postihnutým konfliktom vrátane vnútorne vysídlených osôb a osôb hľadajúcich útočisko v iných krajinách, a to aj poskytnutím náhradných cestovných dokladov.</p>
<p>TUNISKO</p> <p>Noureddine Boutar, Chaima Issa, Issam Chebbi, Ghazi Chaouachi, Khayam Turki, Jaouhar Ben Mbarek, Salah Attia, Khalifa Gsmi</p>	<p>Noureddine Boutar je novinár a riaditeľ najväčšej tuniskej nezávislej rozhlasovej stanice, ktorého zatkli protiteroristické jednotky na základe politicky motivovaných dôvodov a nepodložených obvinení.</p> <p>Chaima Issa, Issam Chebbi, Ghazi Chaouachi, Khayam Turki, Jaouhar Ben Mbarek, Salah Attia, Khalifa Gsmi sú novinári a odborári, ktorí boli zatknutí z podobných nepodložených dôvodov.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 16. marca 2023:</p> <p>– naliehavo vyzýva tuniské orgány, aby prepustili Núraddína Bútára a všetky ostatné osoby, ktoré sú svojvoľne zadržované, vrátane novinárov, sudcov, právnikov, politických aktivistov a odborárov, ako je Anís Káábí, a aby dodržiavali slobodu prejavu a združovania, ako aj práva odborových zväzov a pracovníkov v súlade s ústavou Tuniska a medzinárodnými zmluvami vrátane dohovorov Medzinárodnej organizácie práce;</p> <p>– odsudzuje kriminalizáciu medzinárodnej odborovej solidarity ako hrubý útok na UGTT a globálne odborové hnutie.</p>

<p>VENEZUELA</p> <p>María Corina Machadová, Leopoldo López, Henrique Capriles, Freddy Superlano</p>	<p>María Corina Machadová, Leopoldo López, Henrique Capriles a Freddy Superlano sú významnými politickými osobnosťami Venezuely, ktoré boli diskvalifikované na 15 rokov.</p>	<p>Európsky parlament vo svojom uznesení zo 13. júla 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dôrazne odsudzuje svojvoľné a protiústavné rozhodnutie o tom, že María Corina Machadová, Leopoldo López, Henrique Capriles a Freddy Superlano, ako aj ďalší kandidáti nemôžu kandidovať vo voľbách, ako aj zasahovanie Madurovho režimu do volebného procesu; – požaduje nezávislý postup nominácie na vymenovanie členov Národnej volebnej rady; – vyzýva EÚ, aby podporila návrat k demokracii vo Venezuele a aby naliehala na venezuelský režim, aby prepustil všetkých politických väzňov.
---	--	---

**PRÍLOHA II:
Zoznam laureátov Sacharovovej ceny a finalistov uväznených
a pozbaivených osobnej slobody**

Rok udeľovania Sacharovovej ceny	Meno a priezvisko	Laureát/finalista	Krajina	Situácia (zadržanie/ domáce väzenie/dočasné prepustenie)	Dĺžka trestu odňatia slobody	Dátum začiatku zadržavania
2021	Alexej Naval'nyj	Laureát	Rusko	Zaistenie	3,5 + 9 + 19 rokov	Naposledy zadržaný 17.2.21, naposledy odsúdený 4.8.23
2020	Sjarhej Cichanovský	Laureát	Bielorusko	Zaistenie	18 rokov	Zadržaný 29.5.20, odsúdený 14.12.21
	Maryja Kalesnikavová	Laureát		Zaistenie	11 rokov	Zadržaný 7.9.20, odsúdený 6.9.21
	Mikola Statkevič	Laureát		Zaistenie	14 rokov	Naposledy zadržaný 31.5.20, naposledy odsúdený 14.12.21
	Ales Bel'ackij	Laureát		Zaistenie	10 rokov	Naposledy zadržaný 15.7.21, naposledy odsúdený 3.3.23
2020	Porfirio Sorto Cedillo, José Avelino Cedillo, Orbin Naún Hernández, Kevin Alejandro Romero, Arnold Javier Aleman, Ever Alexander Cedillo, Daniel Marquez a Jeremías Martínez Díaz	Finalisti	Honduras	Zaistenie	Neznáme	1. septembra 2019, prepustený 24. februára 2022 po rozhodnutí Najvyššieho súdu Hondurasu
2019	Ilham Tohti	Laureát	Čína	Zaistenie	Neznáme	23. septembra 2014
2018	Násir Zifzáfi	Finalista	Maroko	Zaistenie	20 rokov	5. apríla 2019
2017	Dawit Isaak	Finalista	Eritrea	Zadržavanie v izolácii	Neznáme	23. septembra 2001

2015	Rá'if Badawí	Laureát	Saudská Arábia	Prepustený 11. marca 2022, pokračuje 10-ročný zákaz cestovania	10 rokov	Prvýkrát odsúdený 17. 12. 2012, ale oznámený 30. 3. 2013
2012	Nasrín Sutúde Džafar Panahí	Laureát Laureát	Irán Irán	Vo väzbe, na dočasnej zdravotnej dovolenke od júla 2021, opätovne zatknutý 29.10.2023 a prepustený 15.11.2023 Zadržaný v roku 2022, prepustený 3.2.2023 po hladovke	38 rokov 6 rokov	6. Marca 2019 (najnovšie) V júli 2022 bol nútený nastúpiť na 10-ročný trest odňatia slobody
2011	Razán Zajtúnová	Laureát	Sýria	Unesená v roku 2013. Predpokladané zadržanie a smrť.		9. decembra 2013
2009	Pamätník - Oleg Orlov	Laureát	Rusko	Bola mu uložená pokuta vo výške 1 520 EUR bola uložená 11.10.2023 a prepustená		Vyšetrovanie od marca 2023, súdny proces sa začal 8.6.23. Prepustený, podlieha zákazu vycestovania. Pamätník ako právnická osoba bol zrušený v januári 2022.

PRÍLOHA III: ZOZNAM UZNESENÍ

Zoznam uznesení, ktoré Európsky parlament prijal od decembra 2022 a ktoré sa priamo alebo nepriamo týkajú porušovania ľudských práv vo svete

Krajina/región	Dátum prijatia v pléne	Názov
<i>Afrika</i>		
Alžírsko+	11.5.2023	O slobode médií a slobode prejavu v Alžírsku – prípad novinára Ihsána al-Qádiho
Čad+	15.10.2022	Zásah vojenskej junty proti pokojným demonštráciám v Čade
Egypt	5.10.2023	Egypt, najmä odsúdenie Hišáma Kassema
Maroko+	19.1.2023	Situácia novinárov v Maroku, najmä prípad Umara ar-Rádiho
Niger	23.11.2023	Nezákonné zadržiavanie prezidenta Mohameda Bazouma v Nigeri
Nigéria+	20.4.2023	Riziko trestu smrti a popravy speváka Yahayu Sharifa Aminua za rúhanie v Nigérii
Sudán+	15.6.2023	Humanitárna situácia v Sudáne, najmä smrť detí zasiahnutých bojmi
<i>Amerika</i>		
Brazília+	19.1.2023	Útok na brazílske demokratické inštitúcie
Kuba	12.7.2023	Stav v súvislosti s dohodou o politickom dialógu a spolupráci medzi EÚ a Kubou vzhľadom na nedávnu návštevu vysokého predstaviteľa na ostrove
Guatemala	14.9.2023	Guatemala: situácia po voľbách, právny štát a nezávislosť súdnictva
Nikaragua	15.6.2023	o situácii v Nikaragve
Venezuela	13.7.2023	o zákazoch politickej činnosti vo Venezuele
<i>Ázia</i>		
Afganistan+	20.4.2023	o potlačení práva na vzdelanie a zásahu proti aktivistom za práva na vzdelanie v Afganistane vrátane prípadu Matiullaha Wesu
Afganistan	5.10.2023	Situácia v oblasti ľudských práv v

		Afganistane, najmä prenasledovanie bývalých vládnych úradníkov
Bangladéš	14.9.2023	Situácia v oblasti ľudských práv v Bangladéši, najmä prípad organizácie Odhikar
Čína+	15.12.2022	Zásah čínskej vlády proti pokojným protestom v Čínskej ľudovej republike
Hongkong	15.6.2023	o zhoršení základných slobôd v Hongkongu, najmä o prípade Jimmyho Laia
India	13.7.2023	o Indii, situácii v Manipure
Irán+	19.1.2023	Reakcia EÚ na protesty a popravy v Iráne
Irán	16.3.2023	Irán:najmä otrava stoviek školáčok
Irán	23.11.2023	Najnovšie útoky proti ženám a obhajcom práv žien a svojvoľné zadržiavanie občanov EÚ v Iráne
Kirgizsko	13.7.2023	Potláčanie médií a slobody prejavu v Kirgizsku
Mjanmarsko	11.5.2023	o Mjanmarsku, najmä rozpustení demokratických politických strán
Uzbekistan	04.10.2023	Uzbekistan
<i>Európa a krajiny Východného partnerstva</i>		
Arménsko/Azerbajdžan+	19.1.2023	Humanitárne dôsledky blokády v Náhornom Karabachu
Arménsko/Azerbajdžan	5.10.2023	Situácia v Náhornom Karabachu po útoku Azerbajdžanu a pokračujúce hrozby voči Arménsku
Azerbajdžan	15.3.2023	Vzťahy medzi EÚ a Azerbajdžanom
Azerbajdžan	14.9.2023	Prípady Dr. Gubada Ibadoghlu väzneného v Azerbajdžane
Bielorusko+	11.5.2023	o Bielorusku:neľudské zaobchádzanie s prominentným opozičným vodcom Viktorom Babarykom a jeho hospitalizácia
Bielorusko	13.9.2023	Vzťahy s Bieloruskom
Čečensko	5.10.2023	Prípady Zaremy Musajevovej v Čečensku
Gruzínsko	14.12.2022	Výročná správa o vykonávaní dohody o pridružení medzi EÚ a Gruzínskom
Gruzínsko	23.11.2023	Zabitie gruzínskeho občana Tamaza Ginturiho ruskými okupačnými

		silami v Gruzínsku
Maďarsko	1.6.2023	O porušovaní zásad právneho štátu a základných práv v Maďarsku a o zmrazených finančných prostriedkoch EÚ
Moldavsko	19.4.2023	O výzvach, ktorým čelí Moldavská republika
Moldavsko	5.10.2023	Zhodnotenie cesty Moldavska do EÚ
Ukrajina/Rusko	19.1.2023	Zriadenie tribunálu pre zločin agresie proti Ukrajine
Ukrajina/Rusko	16.2.2023	Rok od začiatku ruskej invázie a útočnej vojny proti Ukrajine
Ukrajina	15.12.2022	90 rokov po Holodomore:uznanie masového zabijania vyhladovaním za genocídu
Rusko	16.2.2023	Nedávne zhoršenie neľudských podmienok väznenia Alexeja Navalného a ďalších politických väzňov v Rusku
Rusko+	20.4.2023	O útlaku v Rusku, najmä prípadoch Vladimíra Karu-Murzu a Alexeja Navalného
Rusko+	15.6.2023	O mučení a trestnom stíhaní ukrajinských maloletých Tihrana Ohannisiana a Mykytu Chanhanova zo strany Ruskej federácie
Rusko	9.11.2023	Účinnosť sankcií EÚ voči Rusku
Srbsko/Kosovo	19.10.2023	Nedávny vývoj v rámci srbsko-kosovského dialógu vrátane situácie v obciach na severe Kosova
<i>Blízky východ</i>		
Bahrajn+	15.12.2022	Prípud obhajcu ľudských práv Abdulhadího Al-Chawádžu v Bahrajne
Izrael/Palestína	14.12.2022	Vyhliadky na riešenie v podobe dvoch štátov pre Izrael a Palestínu
Izrael/Palestína	19.10.2023	Odsúdeniahodné teroristické útoky Hamasu proti Izraelu, právo Izraela na sebaobranu v súlade s humanitárnym a medzinárodným právom a humanitárna situácia v Gaze
Libanon	12.7.2023	Situácia v Libanone
Palestína	12.7.2023	Vzťahy s Palestínskou samosprávou

<i>Prierezové otázky</i>		
Ľudské práva a demokracia	18.1.2023	Ľudské práva a demokracia vo svete a politika Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2022
Zahraničná a bezpečnostná politika	18.1.2023	Vykonávanie spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky – výročná správa za rok 2022
Násilie na ženách a domáce násilie	15.2.2023	Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu: prístupenie EÚ
Postavenie žien	15.2.2023	Priority EÚ pre 67. zasadnutie Komisie OSN pre postavenie žien
Obhajcovia ľudských práv	16.3.2023	Usmernenia EÚ o ochrancoch ľudských práv
Všeobecná dekriminalizácia homosexuality	20.4.2023	O všeobecnej dekriminalizácii homosexuality v kontexte nedávneho vývoja v Ugande
Priemyselná konkurencieschopnosť, obchod a kvalitné pracovné miesta	16.2.2023	O stratégii EÚ na podporu priemyselnej konkurencieschopnosti, obchodu a kvalitných pracovných miest
Ľudské práva osôb so zdravotným postihnutím	13.12.2022	Za rovnaké práva pre osoby so zdravotným postihnutím
Zahraničné zasahovanie do všetkých demokratických procesov v Európskej únii vrátane dezinformácií	1.6.2023	Zahraničné zasahovanie do všetkých demokratických procesov v Európskej únii vrátane dezinformácií
Ciele udržateľného rozvoja	15.6.2023	Implementácia a plnenie cieľov udržateľného rozvoja
Ochrana novinárov	11.7.2023	Ochrana novinárov na celom svete a politika Európskej únie v tejto oblasti
Pátracie a záchranné operácie v Stredozemnom mori	13.7.2023	Potreba opatrení EÚ v oblasti pátracích a záchranných operácií v Stredozemnom mori
Rómske deti	4.10.2023	Segregácia a diskriminácia rómskych detí vo vzdelávaní

**PRÍLOHA IV: SUBJEKTY ALEBO OSOBY,
KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE**

V súlade s článkom 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku spravodajca vyhlasuje, že počas prípravy správy až do jej prijatia vo výbore mu/jej poskytlí informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
Protection International
Intermon
Oxfam - EU Office
Oxfam Senegal
International Federation for Human Rights (FIDH)
Search for Common Ground (SFCG)
Anti-Slavery International
Cairo Institute for Human Rights Studies
Human Rights Watch
Christian Solidarity Worldwide (CSW)
Front Line Defenders
International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT)
Civil Rights Defenders
International Dalit Solidarity Network (IDSN)
End FGM European Network
Scholars at Risk Network
Professor of Law, Conflict and Global Development at the University of Reading

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajcu.

7. 11. 2023

LIST VÝBORU PRE PRÁVA ŽIEN A RODOVÚ ROVNOSŤ

pán David McAllister
predseda
Výbor pre zahraničné veci
BRUSEL

Vec: Stanovisko o ľudských právach a demokracii vo svete a politike Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2023 (2023/2118(INI))

Vážený pán predseda,

v rámci predmetného postupu bol Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť poverený predložením stanoviska Vášmu výboru. Výbor písomným postupom z 13. júla 2023 rozhodol predložiť toto stanovisko vo forme listu.

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť preskúmal túto otázku na svojej schôdzi 7. novembra¹. Na tejto schôdzi sa rozhodol vyzvať Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, uvedené návrhy.

S pozdravom

Robert Biedroń

¹ Na záverečnom hlasovaní sa zúčastnili: Isabella Adinolfi, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Seán Kelly, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans, Angelika Winzig, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

NÁVRHY

1. odsudzuje neustále zhoršovanie situácie v oblasti ľudských práv vrátane práv žien a rodovej rovnosti, pričom novinárky, aktivistky a obhajkyne ľudských práv vrátane obhajkyň SRZP sú obzvlášť ohrozené a sú neustálym terčom; odsudzuje závažné porušovanie ľudských práv v Afganistane od prevzatia moci Talibanom v krajine, najmä politiku rodového apartheidu, ktorá sa snaží o potlačanie práv žien a dievčat; odsudzuje iránsky parlament za prijatie nových prísnych právnych predpisov, ktoré ukladajú prísnejšie tresty ženám, ktoré porušujú pravidlá nosenia hidžábu; opakuje svoju neochvejnú podporu hnutiu Žena, život, sloboda v Iráne; ďalej konštatuje, že dodržiavanie ľudských práv je nevyhnutné pre fungovanie demokracie; opakuje svoju výzvu na úplné vykonávanie akčného plánu GAP III a na to, aby sa politiky v oblasti rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat stali prioritou vo vonkajších vzťahoch EÚ, a to na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni; zdôrazňuje, že dodržiavanie základných práv a slobôd musí byť nevyhnutnou súčasťou procesu pristúpenia k EÚ; zdôrazňuje, že ľudské práva, demokracia a právny štát sú vzájomne prepojené a hodnoty EÚ musia v plnej miere rešpektovať všetky členské štáty EÚ; zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ dodržiavala základné práva s osobitným zameraním na jej vonkajší rozmer, aby bola dôveryhodným aktérom v európskych a globálnych vonkajších vzťahoch, a to aj pre ženy a LGBTI osoby; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v členských štátoch sú na vzostupe protirodové, protidemokratické a homofóbne iniciatívy; zdôrazňuje, že zóny bez LGBTI zavedené v Poľsku v roku 2019 a homofóbne vraždy na Slovensku nemajú v našej Únii miesto, a vyzýva populistické strany v týchto členských štátoch, aby rešpektovali dôstojnosť jednotlivca prostredníctvom tolerancie; berie na vedomie čoraz väčšie zhoršovanie situácie v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv, ktoré sú základnými právami, a zdôrazňuje, že útoky na SRZP sú zavedenou taktikou protidemokratických aktérov s cieľom ďalej narúšať práva a slobody v Európskej únii a na medzinárodnej úrovni;
2. zdôrazňuje, že ženy a dievčatá vrátane LGBTI osôb sú v konfliktoch zraniteľnejšie; odsudzuje nevyprovokovanú a nezákonnú vojnu Ruska proti Ukrajine a jej nepomerne dôsledky pre ženy a dievčatá; uznáva odvahu ukrajinských vojačiek a žien, ktoré poskytujú nebojovú podporu a tvoria druhú obrannú líniu na mieste; žiada, aby sa Rusko zodpovedalo za všetky porušenia ľudských práv žien a dievčat, okrem iného aj vrátane všetkých prípadov rodovo motivovaného násillia, ako napríklad sexuálneho násillia a znásillnenia; žiada zaistiť všetkým obeťiam prístup ku spravodlivosti;
3. dôrazne odsudzuje všetky formy rodovo motivovaného násillia a vyzýva na rozhodné opatrenia s cieľom ukončiť sexuálne násillie ako vojnovú zbraň, chrániť obeť a pomáhať im a zlepšiť ich prístup k spravodlivosti; konštatuje, že v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1820 (2008) môžu znásillnenie a iné formy sexuálneho násillia predstavovať vojnový zločin, zločin proti ľudskosti alebo základný akt v súvislosti s genocídou; vyzýva členské štáty, aby si plnili svoje povinnosti týkajúce sa stíhania osôb zodpovedných za takéto činy, a zdôrazňuje, že je dôležité ukončiť beztrestnosť; so znepokojením berie na vedomie využívanie mrzačenia ženských pohlavných orgánov, detských a nútených manželstiev, násillia v mene cti, tzv. mravnostnej polície a obchodovania so ženami a dievčatami; víta pristúpenie EÚ k Istanbulskému dohovoru a nabáda všetky krajiny v Európe, aby ho vykonávali; zdôrazňuje, že je dôležité identifikovať rodovo motivované

násilie ako oblasť trestnej činnosti podľa článku 83 ods. 1 ZFEÚ, a opakuje, že znásilnenie na základe chýbajúceho súhlasu sa musí kriminalizovať podľa práva EÚ;

4. zdôrazňuje, že ženy a dievčatá patriace k etnickým a náboženským menšinám a menšinám veriacich sú ešte zraniteľnejšie voči rodovo motivovanému násiliu a diskriminácii; zdôrazňuje pretrvávajúcu diskrimináciu LGBTI+ osôb a vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby jednoznačne odsúdili akúkoľvek stigmatizáciu, trestné činy z nenávisťi a nenávisťné prejavy, prenasledovanie, tzv. konverzné terapie, mrzačenie pohlavných orgánov intersexuálnych osôb, nápravné znásilňovanie a všetky formy násilia;
5. zdôrazňuje, že SRZP sú ľudské práva a členské štáty EÚ ich musia dodržiavať v súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv, a je hlboko znepokojený globálnym zhoršením situácie v oblasti rodovej rovnosti a SRZP, a to aj v EÚ; odsudzuje rozhodnutie poľského ústavného súdu z októbra 2020 a rozhodnutie maďarskej vlády prinútiť ženy, ktorí žiadajú o umelé prerušenie tehotenstva, aby počúvali srdcový tep plodu, a vyzýva na ich okamžité zrušenie; zdôrazňuje, že je dôležité ísť príkladom, a opakuje svoje výzvy na zakotvenie práva na legálne a bezpečné umelé prerušenie tehotenstva v Charte základných práv EÚ; vyzýva EÚ, aby uprednostnila prístup k SRZP ako súčasť podpory ľudských práv a dosahovania cieľov udržateľného rozvoja; vyzýva na podporu obhajcov ľudských práv a organizácií občianskej spoločnosti zapojených do presadzovania a uľahčovania prístupu k SRZP, ktorých práca je ohrozená zmenšovaním priestoru občianskej spoločnosti; zdôrazňuje potrebu rodovo citlivej humanitárnej pomoci, aby sa mohla dostať k najzraniteľnejším osobám v núdzi; požaduje všeobecný prístup k službám v oblasti SZRP, a najmä prístup k zdravotníckym strediskám v oblasti SRZP vrátane komplexného plánovania rodičovstva, antikoncepcie a nezaujatých informácií, predpôrodnej, pôrodnej a popôrodnej starostlivosti, ako aj starostlivosti o HIV vrátane liekov na PEP/PREP; opätovne potvrdzuje, že odopieranie kvalitných komplexných služieb v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv je formou rodovo motivovaného násilia; zdôrazňuje, že ženy a dievčatá potrebujú nepretržitý prístup k službám v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia počas celého konfliktu a vysídlenia vrátane prístupu k bezpečnému pôrodu, službám plánovania rodičovstva, legálnemu a bezpečnému umelému prerušeniu tehotenstva alebo klinickému riešeniu znásilnenia; žiada, aby sa sprístupnili finančné prostriedky na poskytovanie základných a život zachraňujúcich služieb v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia v súlade s minimálnym počiatočným balíkom služieb OSN; odsudzuje ďalšie trvalé pokusy o stigmatizáciu a obmedzenie prístupu k zdravotnej starostlivosti v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia; odsudzuje všetky hrozby, útoky a tresty cielené na aktivistov, ktorí pomáhajú ženám získať prístup k antikoncepcii alebo umelému prerušeniu tehotenstva, ako je napríklad odsúdenie Justyny Wydrzynskej v Poľsku v marci 2023;
6. zdôrazňuje význam zabezpečenia prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu pre dievčatá a zabezpečenia rovnakých príležitostí ako predpokladu posilnenia postavenia žien a plného uplatňovania ich práv; opätovne zdôrazňuje význam komplexnej sexuálnej výchovy primeranej veku založenej na dôkazoch v rámci EÚ aj mimo nej pri odstraňovaní rodových stereotypov a škodlivých spoločenských noriem; konštatuje, že komplexné vzdelávanie, okrem iného vrátane vedeckého vzdelávania, ako sú predmety STEM, je dôležité na získanie zručností, dôstojnej práce a pracovných miest budúcnosti,

ako aj na odstránenie rodových stereotypov a predsudkov.

**PRÍLOHA: ZOZNAM SUBJEKTOV ALEBO JEDNOTLIVCOV, OD KTORÝCH
SPRAVODAJKYŇA DOSTAL INFORMÁCIE**

Vypracovanie tohto zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajkyne. Počas prípravy stanoviska až do jeho prijatia vo výbore dostala spravodajkyňa informácie od týchto subjektov alebo jednotlivcov:

Subjekt a/alebo jednotlivec
Spravodajkyňa vyhlasuje, že nedostala podnety od žiadneho subjektu ani osoby.
Spravodajkyňa: Arba Kokalari

INFORMÁCIE O PRIJATÍ GESTORSKÝM VÝBOROM

Dátum prijatia	28.11.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 42 -: 7 0: 9
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Vladimír Bilčík, Jakop G. Dalunde, Loucas Fourlas, Christophe Grudler, Anja Haga, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Milan Zver
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Clare Daly, Mónica Silvana González, Miguel Urbán Crespo

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

42	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

7	-
ECR	Hermann Tertsch
ID	Jean-Lin Lacapelle, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Márton Gyöngyösi
PPE	Sunčana Glavak, Željana Zovko

9	0
ECR	Anna Fotyga, Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers
NI	Kostas Papadakis
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania